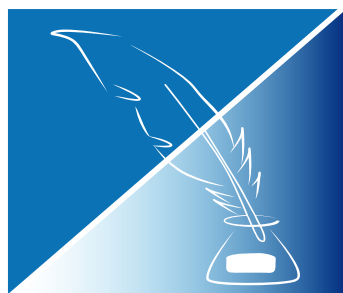

HIRDETÉS

ÚJSÁGÍRÓ KÉPZÉS

IDŐTARTAMA
2018. feb. 22. - máj. 24.

IDŐPONTJA
csütörtök 17-18 óra

HELYSZÍNE
BME K ép. alagsor 80/a.

JELENTKEZÉS
info@muhely.com

Fotó: Zolnai László

Górcső alatt a diákszallások • A kollégiumi felvételek során tavasszal 5-7%, ősszel akár 20-30%-os túljelentkezésről lehet beszélni. Az albertpártiak most biztos felteszik maguknak a kérdést: miért akar valaki diákszalláson lakni? Mitől népszerűek a BME kollégiumai? Hogyan lehet bekerülni?

Cikkünk a 4. oldalon

Szabadulószooba a BME-n

Vég egy kihasználatlan termet, pár elszánt pszichológust és néhány tréning eszközt, majd tálald mindezt szórakoztató csomagolásban. Így született meg a Hallgatói Szolgáltatási Igazgatóság (HSZI) idén februártól induló új szolgáltatása, egy szórakoztató

és fejlesztő szabadulószooba. Az R épület földszintjén található szobáról beszélgettem az ötlet szakmai kidolgozójával, András Bálinttal és a HSZI vezetőjével, Nagy Gáborral.

Cikkünk az 5. oldalon

Időgép? Talán...

Mindig is érdekelt a történelmünk interaktívabb, „színes-szagos” megjelenítése? Szeretnél elmerülni a múlt izgalmas szemelvényeiben anélkül, hogy ki kellene tenned a lábad otthonról? Sokkal inkább vagy „fotel-

helytörténész”, mint lelkes könyvtárlátogató? Forró italt kézközelbe készíteni, a kornak megfelelő, századeleji zenét bekapcsolni, a Budapest Időgép azonnal indul!

Cikkünk a 10. oldalon

Tanulj kreditekért a BME működéséről Egyetemünk rendszere

Fotó: Koronczai Richárd

Szeretnéd tudni, hogy mi és miért történik az egyetemen? Szívesen belelátnál az egyetem belügyeibe, és azokat összefüggéseiben értelmeznéd? Esetleg érdekel a Hallgatói Önkormányzat munkája? Szívesen lennél valamilyen hallgatói szervezet képviselője, később vezetője? Ha a fenti kérdések egyikére igen a válaszod, akkor neked szól az idén először elindult Egyetemünk rendszere tantárgy. A Közgazdaságtan Tanszék gondozásában megjelenő, szabadon választható 2 kreditű kurzus kapcsán Rác Tamással és Barabás Zoltánnal beszélgettünk, akik részt vettek a tematika kidolgozásában.

Cikkünk a 2. oldalon

HIRDETÉS

WWW.EHK.BME.HU

www.facebook.com/bmeehk

Oktatás, Juttatás, Pályázatok, Kollégium, Sport, Szabályzatok

EGYETEMI
HALLGATÓI
KÉPVISELET

www.ehk.bme.hu

Tanulj kreditekért a BME működéséről

Egyetemünk rendszere

Szeretnéd tudni, hogy mi és miért történik az egyetemen? Érdekel a Hallgatói Önkormányzat munkája? Idén először elindul az Egyetemünk rendszere tantárgy a Közgazdaságtan Tanszék gondozásában. A kurzus kapcsán **Barabás Zoltánnal** és **Rácz Tamással** beszélgettünk.

Fotó: Marton András

ISTVÁN ADRIENN

Minek a hatására hozták létre a tantárgyat? Honnan jött az ötlet?

B.Z.: 1992-ben Szabó Tibor hozta létre a Hallgatói Önkormányzatot a Közlekedésmérnöki Karon, majd 1994-ben az egyetemen, már a felsőoktatási törvény nyomán. Tőle indult, hogy jó lenne egy olyan tárgy (akkor még HÖK-tan néven), ami arra képzeli a leendő hallgatói önkormányzati aktivistákat, hogy átlássák az egyetem működését. Néha voltak is kezdeményezések e téren, a nemrég 25 éves közlekkari HÖK ünnepségén mókás volt látni, hogy a kari hallgatói képviselőnek egyetemismeretből zh-t kellett írni a státusz megtartásáért.

R.T.: Mindig fel-feldobott kó volt. A sokszor emlegetett „szemetesláda elmélet” következtében néhányszor előkerült, hogy kellene valami átfogó képzés, de nem volt meg a megfelelő keret és energia a konstruálásához. Mivel ma már a Közgazdaságtan Tanszéken dolgozom, és oktatásgazdaságtani kérdések is foglalkoztatnak, így adott lett, hogy a szakmai háttérrel a GTK adja. Eleinte kicsit szabadegyetemként képzeltük el, aztán világossá vált, hogy ekkora mennyiségű szakmai, speciális ismeret átadása komoly felkészülést és nem utolsósorban erős alapot követel.

B.Z.: Tavaly tavasszal került elem szinte véletlenül ez a projekt. Felkerestem Dávida Esztert, volt egyetemi hallgatói

képviselőt, aki nagyon sokat segített a tantárgy megvalósításában, a tematika kidolgozásában. Ekkor vettük fel a kapcsolatot Tiborral, aki egyetemi menedzsmentből írta disszertációját, és egykori főtitkárként a Menedzsment és Vállalkozásgazdaságtan Tanszék nonbusiness menedzsment tárgya oktatójaként tevékenyen közreműködött a tantárgy megvalósításában.

A tanterv kialakítása során milyen fő szempontokat, irányelveket vettetek figyelembe?

R.T.: Legfőbb motivációnk az egyre bonyolultabb egyetemi világ megértetése volt. Az elmúlt időszakban az egyetem irányításában történő változások nagy kihívás elé állítják a hallgatói képviselőket, hiszen teljesen átrendezett hatalmi struktúrában kell ellátni feladataikat.

B.Z.: Eddig az egyetemvezetési teendők nagyjából a rektor és beosztottai, valamint a Szenátus között oszlottak meg, most a rektor, a kancellár és beosztottai is ellátnak vezetői funkciókat. Egymással párhuzamosan, illetve a Szenátus mellett a konzisztórium is fontos kérdésekben dönt. A hallgatói önkormányzatok tisztviselőinek e hatalmi centrumok által létrehozott erőterekben kell utat találniuk, hogy eredményesen érvényesítsék a hallgatók érdekeit. Szorosan együtt kell működni minden szereplővel, az ő szempontjait is figyelembe véve. Például a TVSZ módosításakor meghatározó

szerep jut a rektori irányítású oktatásgazgatásnak, ugyanakkor a TJSZ változtatása során a Kancellária által foglalkoztatott menedzserekkel kell többnyire tárgyalnunk. A mi rendszerünk is egyre összetettebb. A HÖK nagyon sok területet fog át, különféle intenzitással, hiszen az öntevékeny csoportok felügyeletétől a szenátusi érdekképviselőten át a hallgatói lapok kiadásáig mindenféle ügyekkel foglalkozunk. Nekünk is vannak albizottságaink, koordinációs szervezeteink, ahol szintén többszintű hierarchia érvényesül. A gyorsan változó tagságú, nagy részben önkéntes munkára, valamint piacinál lényegesen alacsonyabb díjazású munkatársakra alapozott hallgatói önkormányzati rendszer különleges menedzsment-eszközöket igényel, hiszen a kezdeti lelkesedés gyorsan elfogyhat a zh-k közeledtével.

Lényegében a jövő egyetemi hallgatói képviselői tagjait képzitek ki?

B.Z.: Korábban ez volt a fő cél, de jobban végiggondolva inkább valamiféle általános alapozó képzés mellett tettük le a voksot, ami a Hallgatói Önkormányzat minden felelős pozíciójához hasznos előképzettséget ad. Tehát mindenkinek értékes ismereteket akarunk adni, aki bármilyen hallgatói aktivitást szeretne végezni. Legyen az mentor, instruktorkollégiumi képviselő vagy a HÖK vezető testületének tagja, szakkollégium vezetője, senior gárda irányítója, nemzetközi

egyetemi csoportok, versenycsapatok vezetője. A képzés tematikáját úgy állítottuk össze, hogy egyaránt gondoltunk az utánpótlásra, és szintén fontosnak tartjuk a jelenlegi tagok továbbképzését. Azoknak is ajánljuk, akik csak érdeklődnek az egyetem szervezeti viselkedése iránt, mivel főleg nem egyszerű gyakorlati how-to-kat és tippeket szeretnénk adni – ezeket a tapasztaltabbaktól könnyen elleshetik –, hanem elméleti, az összefüggésekre rámutató, később is hasznosítható tudást.

Összefoglalva mi az Egyetemünk rendszere kurzus célja? Mit vártok a végzett hallgatóktól?

R.T.: Olyan ismereteket szeretnénk átadni az egyetem működéséről, szervezeti felépítéséről, egyetemfinanszírozásról, egyetemi minőségmenedzsmentről, a hallgatói önkormányzat szervezetéről és működéséről, a hallgatói juttatások és térítések, valamint a tanulmányi szabályozások rendszeréről és még sok minden másról, amely segítségével – remélhetőleg – összefüggéseket látnak. Fontos, hogy a hallgatók a viták során birtokában legyenek a gazdasági gondolkodásnak és az adott ügyszakmai tudásnak egyaránt. Ezek segítségével tudjanak értelmes, racionális szempontokat megfogalmazni, azaz ne a hallgatói érdekek artikulálása híján formálódjanak megoldások. Ha valakit egy-egy részterület jobban érdekel, rendelkezésünkre állnak az elmélyülést segítő irodalmak. Erre találtuk ki a projektfeladatot, melyben esettanulmányokat dolgozhatnak fel, így kézzelfoghatóbb lehet az elméletben tanult szabályosságok felismerése és megértése.

Elsősorban kinek ajánljátok a tantárgyat? Mivel szabadon választható tárgy, nem tartotok a kreditgyűjtőktől, akik a könnyű jegy reményében veszik fel a kurzust?

R.T.: Nem szándékunk bulitárgyat alkotni. Kemény felkészülést igénylő számonkérések lesznek: 3 zárthelyi dolgozat, továbbá folyamatos ellenőrzés, mely során az órákon rendszeresen 1-1 ellenőrző, szintfelmérő kérdést teszünk fel a hallgatóknak.

B.Z.: Interaktív órákat szeretnénk tartani, ahol építenénk a hallgatók megközelítéseire, tapasztalataira is. Hiszünk benne, hogy aki a tárgyat felveszi, az tisztában van azzal, hogy a szűkebben vett tananyagon kívül cikkek, könyvrészletek során kell átrágnia magát, hogy a tanultakat rendszerezni tudja.

Hogyan osztjátok fel a tantervet? Van már tanítási tapasztalatotok?

B.Z.: Rájöttünk, hogy olyan mennyiségű anyagot kell átadnunk, ami nem fér bele egy félévbe, így a kurzus két féléves tantárgy lesz. Olyan oktatókat kértünk fel, akik az oktatott témában tapasztalattal rendelkeznek, és a hallgatói képviselő tagjai voltak. Rajtunk kívül a tavaszi félévben Fortuna Zoltán korábbi EHK képviselő, a BME költségvetéséért felelős igazgató a felsőoktatási finanszírozással és egyetemi költségvetéssel kapcsolatban tart előadásokat. A tematikát igyekeztünk úgy felépíteni, hogy a hallgatók a várhatóan legnagyobb érdeklődésnek örvendő hallgatói önkormányzati működésről kapjanak nagy mennyiségű információt. Így egyértelmű volt, hogy Dávidot is felkérjük, volt EHK elnököt. Előadásaiban a Hallgatói Önkormányzat felépítését, működését mutatja be, a hallga-

Fotó: Dobó Dávid

tói kollektív jogok gyakorlását az egyetemen. A félév végén háttérszervezeti áttekintést is szeretnénk adni a hallgatóknak, azaz megvilágítani, hogy az egyetemhez, a Hallgatói Önkormányzathoz milyen hallgatói szervezetek kapcsolódnak, hogyan képes a rendszer szinergikusan működni. A tanórákon kiderül, hogy e háttérszervezetek (iskolaszövetkezet, alapítvány, egyesület) milyen szolgáltatásokat nyújtanak a hallgatóknak, hogyan működnek együtt a Hallgatói Önkormányzat különböző szerveivel, a rendszer egyes elemei között hogyan zajlik a verseny, az együttműködés és a korrekció. A tantárgy ezen részét Tamás tartja, a Műegyetemi Hallgatókért Alapítvány (MÚHAL) kuratóriumi elnöke.

R.T.: Ötödik éve vagyok vezetője az alapítványnak, korábban évekig voltam az EHK tagja, egy ideig alelnöke. Évek óta tanítok matematikát mérnököknek, és a Közgazdaságtan Tanszéken közgazdaságtant, illetve ettől a félévtől ökonometriát, ezáltal elméleti és gyakorlati tudást is szerezhettek. Zoli ebben a félévben nem tart órát, ő mint hivatalban lévő hallgatói vezető demonstrátori feladatokat vállalt. Matematikusként szintén évek óta oktat mérnököket matematikára, ezzel együtt ilyen összetett feladatot természetesen egyikünk sem végzett még. Egy kis spoiler: A tárgy második részében már Zoli is tart előadást, szűkebben vett szakterületéről, a juttatási-terítési kérdésekről, elsősorban a végrehajtásban, a gyakorlatban használt eszközöket, módszereket megmutatva. Továbbá olyan előadókat szeretnénk meghívni, mint Bihari Péter, a Gépészmérnöki Kar oktatási dékánhelyettese, a TVSZ koncepcionális megújítója. Célunk, hogy más korábbi, tapasztalt EHK-sokat, olyanokat, akik meghatározó vezetők voltak egy-egy időszakban, szintén egy-egy órára felkérjünk, hogy mit és hogyan hasznosítottak a hallgatói mozgalomban szerzett tapasztalatokból.

Az egyetemünk rendszere folyamatosan változik. Mennyire lesz hordozható tudás, amit az aktuális rendszer felépítéséről elmondtok?

R.T.: Éppen az a célunk, hogy a tananyagot elsajátítók ismerjék fel a jelenségek mögötti szabályosságokat. Képesek legyenek a változások nemcsak követésére és magyarázatára, de előidézésére is, így alapvetően az összefüggéseket és a fő kapcsolódási pontokat szeretnénk bemutatni. A tananyag naprakészége ugyanakkor elsőrendű cél, a kurzus végére

természetesen azt is tudni kell a hallgatóknak, hogy az egyetem mostani funkcionális-törzskari szervezeti struktúrája pontosan milyen átfogó szervezeti egységekből áll, és azt is, hogy ennek mi a magyarázata. Követni és átadni a változásokat egyformán fontos, azonban a komplex megközelítés és a rendszer-szemlélet a végső cél. Tehát az órákon alapvetően a miérteket és nem a hatályos szabályzatokat pontjait tanítjuk, azt majd megtanulják, ha annak fejlesztése, jobbítása lesz képviselőként a feladatuk.

Az osztályozással kapcsolatban említettétek, hogy 3 dolgozat és egy házi feladat lesz. Miért ezt a számonkérési formát választottátok?

B.Z.: Koncepciónk szerint az elméleti és a gyakorlati tudást egyenrangúként kezeljük, és úgy is kérjük számon. A dolgozatokkal folyamatos tanulásra készítjük a hallgatókat, mely rövid tesztekkel segít felmérni a tanultak elsajátítási szintjét. A félév végén esszékérdéseket tartalmazó dolgozatot íratunk, melyben már önálló, a kritikai gondolkodást megjelenítő véleményeket, virtuális esettanulmányokat kérünk. Ezzel tudjuk felmérni, hogy milyen mélységben látják az összefüggéseket, a tananyag egyes részeinek kapcsolódási pontjait, és mennyire érettek az alkalmazáshoz. Említettük, hogy lehetséges lesz plusz előadás meghallgatása is, ha valaki valamely témával szeretne mélyebben foglalkozni. Ezen fölül a tantárgy dedikált célja, hogy minél többen készítsenek közösen projektfeladatot, mert így ösztönözzük a csoportmunkát, ami a hallgatói önkormányzati feladatokban a leggyakoribb. A projektfeladatokban aktuális, életből vett problémákra kell megoldásokat ajánlani a hallgatóknak, amik rögtön a Hallgatói Önkormányzatnak is hasznos ötleteket jelenthetnek. Minden anyag-részhez készül jegyzet, és az előadások slide-jait is elérhetővé tesszük. Azt szokták mondani, hogy 5-6 év, amíg valamely tantárgy kiforrja magát, mi bízunk benne, hogy a kísérleti szemeszterek után már egységes, koherens és szinergikus oktatási segédanyagokkal büszkélkedhetünk.

Tantárgyi adatlap

Megnevezés: Egyetemünk rendszere I.
Kurzus típusa: Elmélet
Kreditszám: 2
Szabadon választható tárgy
Tantárgy kidolgozói: Barabás Zoltán, Szabó Tibor, Rácz Tamás

Új fordulat a doktoranduszi együttműködésben

Három hazai felsőoktatási intézmény, köztük a BME doktorandusz érdekképviselője megállapodott arról, hogy a jövőben szorosabbra fűzik az együttműködésüket, és kölcsönösen segítik fiatal kutatóik szakmai, tudományos előmenetelét és kibontakozását.

MURÁNYI MÁTYÁS

Fotó: Pónusz Róbert

A „Doktorandusz önkormányzatiság 5 éve” nevű konferencián Józsa János rektor és Tóth Zoltán, az Egyetemi Doktorandusz Képviselő (EDT) elnöke a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem (BME) képviselőjében írta alá a megál-

lapodást a Pécsi Tudományegyetem (PTE) és az Eötvös Loránd Tudományegyetem (ELTE) Doktorandusz Önkormányzatának elnökeivel, Pónusz Róberttel (PTE) és Szabó Katalinnal (ELTE).

Az intézmények képviselői egymást támogató, partneri légkörben áttekintették a szakmai együttműködési lehetőségeket, a közös kutatóműhelyek jelenlegi és jövőbeli helyzetét, a doktoranduszi létet és a sikeres végzést potenciálisan megkönnyítő, elősegítő lépéseket. Az újdonsült társulás célja az is, hogy a doktorandusz érdekképviselők még jobban kibontakozzanak, és támogassák a posztgraduális képzésben résztvevők szakmai és tudományos előmenetelét. A szervezetek a jövőben aktívabb szerepet vállalnának a tudományszervezésben, a hallgatói mobilitás elősegítésében, a közös kutatások ösztönzésében, valamint a PhD-hallgatók oktatási készségeinek fejlesztésében is. A képviselők bíznak abban,

hogy az együttműködés elősegítheti azt is, hogy a doktoranduszok más intézményekben már jól bevált gyakorlatokat próbáljanak ki, így gazdagítva szakmai előmenetelüket és a tapasztalataikat a sikeres végzés szolgálatába állítsák.

Támogatás a rászorulóknak

A Műegyetemi Hallgatókért Alapítvány minden félévben kiírja az Esélyegyenlőségi Pályázatát.

ISTVÁN ADRIENN

A MÚHAL a támogatóitól befolyt 651.000 Ft-ot összesen 11 diák között osztotta szét az előző félévben. A pályázatot a 2017/2018-as tanév tavaszi félévében is meghirdeti az alapítvány.

Részt vehetnek a regisztráltan fogyatékkal élő, valamint átmeneti vagy tartós súlyos egészségi problémával élő hallgatók. A pályázás feltétele, hogy a pályázó teljes idejű képzésben vegyen részt, és legyen aktív hallgatói jogviszonya az adott félévre, illetve töltsse ki és személyesen mutassa be a jelentkezési adatlapot és a jogviszony igazolását.

Minden diák egy tanévben egyszer részesülhet a támogatásban, melynek maximális összege 100.000 Ft. A pályázati anyag elbírálását az alapítvány kuratóriumának megbízásából az EHK végzi. A döntést az esélyegyenlőségi koordinátor segítségével hozzák meg, figyelembe véve a fogyatékból eredő többletköltséget, a fogyatékból eredő mértékét, valamint a fogyatékból eredő mértékét, valamint a fogyatékból eredő mértékét, valamint a fogyatékból eredő mértékét.

A tavaszi félév pályázati kiírásával kapcsolatban további információk az EHK honlapján találhatók (www.ehk.bme.hu).

Górcső alatt a diákszállások

Kolisnak lenni vagy nem lenni?

A BME nyolc kara hét kollégiummal rendelkezik, és meglepően sok műegyetemista része szeretne lenni ezek életének: tavasszal 5-7%, ősszel akár 20-30%-os túljelentkezésről lehet beszélni. Az albérletpártiak most biztos felteszik maguknak a kérdést: miért akar valaki kollégiumban lakni? Mitől népszerűek a BME kollégiumai? Hogyan lehet bekerülni?

ISTVÁN ADRIENN

Ha kollégiumi felvételre pályázol, nem probléma, ha VIK-esként egy GTK-s ismerősödet kérdezed meg a felvételi menetéről. A folyamat és a határidők ugyanis megegyeznek minden kar és kollégium esetében, a pályázás a KEFIR rendszerében történik. A pályázás során három szempontot vesznek figyelembe: szociális helyzetet, tanulmányi eredményt, közösségi tevékenységet. Előbbit csak a hallgató külön kérésére, amennyiben pályázatát leadta az Egységes Tanulmányi Rendszer oldalán is. Ha várólistára kerülsz, ne csüggedj, mert ha sok a be nem költöző/visszalépő, elég jó ütemben lehet előrébb lépni a várólistán.

Ezt kell tudnod, ha...

...**GTK-s** vagy: A Wigner Jenő Kollégium a kar elsődleges kollégiuma, így a legnépszerűbb is a GTK-sok körében. A húzóerő

a közösség: 1-2 férőhelyen kívül szinte teljes egészében a karon tanulókkal van feltöltve a Dombóvári úti épület.

...**VBK-s** vagy: Egyértelműen a Martos Kollégiumban a helyed, hiszen a vegyészek nagy többségét itt szállásolják el. A földszinten található a méltán híres Csocsó Klub is.

...**VIK-es** vagy: A Schönherz Kollégiumot nem csak az egyetemisták ismerik, hiszen a maga 18 emeletével is ritkaságnak számít a városban. A Schönherz nagy kincs - saját fürdőszobával rendelkezik a diákok, a közösségi élet pedig kifogástalan. A Schönherzben több mint ezer férőhely van, ebből néhány tíz szerencsés diák más karról érkezett.

...**KJK-s** vagy: Az épület rusztikus jellege ellenére minden KJK-s a Baross Gábor Kollégiumban szeretne lakni, hiszen itt van a kari közélet jelentős része.

...**TTK-s** vagy: A TTK a maga családi létszámával nem követel meg sok férőhelyet. A TTK-sok nagyrészt a felújított Kármán Tódor Kollégiumban laknak, vegyes közösséget alkotva a többi karral.

...**ÉMK-s** vagy: A Várashelyi Pál Kollégium talán az egyik legszínesebb kollégium, hiszen építők, gépészek, VIK-esek, vegyészek és GTK-sok együtt lakják. A szobák előnye, hogy a legtöbbször saját fürdőszoba tartozik.

Jelentkezések				
Kar	2015/16 tavasz	2016/17 őszi	2016/17 tavasz	2017/18 őszi
ÉMK	420	453	363	401
GPK	1137	1319	1135	1242
ÉPK	361	395	359	384
VBK	508	561	484	577
VIK	1307	1440	1227	1527
KJK	340	386	343	384
TTK	142	142	135	150
GTK	375	491	381	457
Σ	4590	5187	4427	5122

Rendelkezésre álló összes férőhelyszám				
Kar	2015/16 tavasz	2016/17 őszi	2016/17 tavasz	2017/18 őszi
ÉMK	428	398	391	390
GPK	1060	1002	1032	1011
ÉPK	339	324	322	325
VBK	478	457	445	457
VIK	1176	1173	1145	1167
KJK	332	320	311	321
TTK	132	121	120	122
GTK	378	356	369	366
Σ	4323	4151	4135	4159

...**ÉPK-s** vagy: A Bercsényi 28-30 Kollégium a mendemondák szerint a legjobb elhelyezkedésű. Az egyetem gyalog 10 perc (ennyi séta kell is a fejlődő szervezetnek!), szemben a pláza, a plázában pedig gyakorlatilag minden elintézhető. Kíváncsi lehetne ennél többet egy ÉPK-s?

...**GPK-s** vagy: A KTK nagy részét csak és kizárólag gépészek lakják. Nagy kar lévén sok a férőhely, de pont ezért ennek az egyik leghosszabb a várólistája is.

A KEFIR rendszert a kefir.bme.hu oldalon érheted el.

Kollégiumi férőhelyek és karonkénti leosztás										
		Baross	Bercsényi	Kármán I.	Kármán II.	Martos	Schönherz	Vásárhelyi	Wigner	Összesen
		325	280	168	820	413	1064	747	326	4143
ÉMK	384	0	1	1	0	0	1	380	1	
GPK	1037	0	0	41	820	7	3	166	0	
ÉPK	322	12	278	1	0	0	31	0	0	
VBK	449	0	0	3	0	400	0	46	0	
VIK	1149	0	1	6	0	2	1025	115	0	
KJK	313	309	0	1	0	0	0	3	0	
TTK	113	0	0	108	0	2	2	0	1	
GTK	376	4	0	7	0	2	2	37	324	
SZUM	4143	325	280	168	820	413	1064	747	326	

Nézőpont

LÁSZLÓ GÁBOR

Döbbenet! Ezt szívja a Műhely újságírója!

Sokan sejtették már a környezetében, de most leleplező-dőtt a rettenetes igazság. Azonban ami kiderült, felülmúlt minden várakozást...

Ugye hatásosan indul ez a cikk is? Ez a bulvár bevált technikája. A címben szereplő kérdésre pedig a válasz egyetlen szóval megadható: a fogát. Még hozzá a kattintásvadász címek miatt, amelyek

lassan már teljesen behálózzák a minden napjainkat. Jogosan merülhet fel a kérdés: elértük már a süllyedési mélységet szenny-fronton, vagy lehet még fokozni a kattintásvadászat jegyében a színvonal

csökkentését? Bulvár régen is volt, igaz jóval visszafogottabban és szerényebb eszköztárral. Annak idején például az újságírók rikkancsok hangzatos mondatokkal próbálták vásárlásra ösztönözni a járókelőket. „Mi történt Feleki Kamillal?” Aki megvette a lapot, megtudhatta, hogy az ismert színész születésnapot ünnepelt. Ez volt a nagy történet. Alkalmi balekunk, aki bedőlt az olcsó trükknek, talán mérgeződött egy pár perccel, netán nevetett saját naivitásán. Ma azonban sokkal elterjedtebb tömegkatasztrófákkal és más, az idegeket jobban megviselő témákkal riogatnak. Lehet mondani, hogy aki ismeri az ominózus lapok és honlapok címadási és cikkalkotási szokásait, az nem dől be ezeknek

a trükköknek, az olvasók többségében azonban jelen van egy természetes kíváncsiság. Ezt lovagolják meg olykor igazán szemérmetlenül. Néha az az érzésem, hogy ez a címadási szokás már egyfajta versennyé nőtte ki magát a hírportálok között. Megoldás helyett csupán kérdések maradnak. Miért lehet legtöbbször névtelenül, következmények nélkül rémhíreket terjeszteni nagy látogatottságú oldalakon? Miért nincsen még semmilyen szabályozás a nyíltan kattintásvadászatra szakosodott weboldalak megregulálására? És ami a leginkább rejtély: miért kattint kilencvenkilenc megvezető cím után a századikra is az olvasó?

Szabadulószoza a BME-n

Vég egy kihasználatlan termet, pár elszánt pszichológust és néhány tréning eszközt, majd tálald mindezt szórakoztató csomagolásban. Így született meg a Hallgatói Szolgáltatási Igazgatóság (HSZI) idén februártól induló új szolgáltatása, egy szórakoztató és fejlesztő szabadulószoza. Az R épület földszintjén található szobáról beszélgettünk az ötlet szakmai kidolgozójával, **András Bálinttal** és a HSZI vezetőjével, **Nagy Gáborral**.

TACSI KORNÉLIA

Fotók: Andrányi Tamás

Mik voltak a szoba kitalálásakor megfogalmazott céljaitok?

N.G.: A szabadulószoza egy régi gondolatcsírából fejlődött ki mostanra. A HSZI foglalkozik karrier tanácsadással és a Felkészítő Napokon is tartunk olyan tréningeket, melyek a munkaerőpiaci elvárásoknak megfelelő „soft skill”-eket és egyéb követelményeket próbálják fejleszteni. A szoba a tréning kínálatunkat bővíti, így nem egy hagyományos értelemben vett játékról van szó, sokkal inkább a képzéseinken előadott tudás divatosabb, szórakoztatóbb

csomagolásban való tálalásáról. Egy munkahelyi szituációba csöppentjük a résztvevőket, ahol rávilágítunk arra, hogy egy adott közösségben mire kell figyelni, és hogyan lehet minél kevesebb konfrontációval beilleszkedni. Számunkra adott volt egy üresen álló helyiség és rengeteg lom, így egy szabadulószoza kialakítása egyszerű és olcsó megoldásnak bizonyult. A mostanra elkészült próbaverzió leginkább igényfelmérésre szolgál. Ha kellő érdeklődést tapasztalunk a hallgatók részéről, akkor plusz erőforrások bevonását és további szabaduló koncepciók kidolgozását tervezük.

Honnan jött ez az ötlet? Létezik hasonló oktatási, önfejlesztési profilú szabaduló koncepció, amire támaszkodtatok?

N.G.: Kitaláltuk, hogy csinálni kellene egy szabadulósobát, és ehhez próbáltuk hozzáilleszteni a saját profilunkat, hogy a pszichológusaink és trénerjeink szaktudásukkal tovább gyarapíthassák a szoba értékét. Az ötlet megszületése óta tőlünk függetlenül már egy szarvasi általános iskolában és egy budapesti középiskolában is kialakítottak oktatási célú szabadulósobákat.

A.B.: Én tudok egy drogprevenció célú szobáról, amely a XIII. kerületi önkormányzat támogatásával valósult meg, nemrég nyitott meg, és főleg középiskolásokat fogad.

Mióta dolgoztok a projekten?

N.G.: Körülbelül másfél éve, de ez kezdetben leginkább a határaink feszegetéséről szólt. Ha jutott rá szabad kapacitásunk, akkor belefektettünk némi energiát. Végül a tesztek alapján mostanra jutottunk el olyan szintre, hogy már a hallgatóság fogadására is készen állunk. Ezzel párhuzamosan reméljük, a tavaszi időszakra néhány másik hasonló elképzelést is sikerül beindítani, bár erről egyelőre nem szeretnék többet mondani.

A.B.: Eleinte sok nem életszerű elképzelés is felvetődött, de ezek leépültek, és lassan kikerekedett a jelenlegi verzió váza. Ebben számtalan módon cserélgethetőek az elemek, szóval, ha az egyik feladvány túl könnyűnek bizonyul, akkor egyszerűen kicséréljük egy másikra.

Milyen tematika köré épül a kiállítás?

A.B.: A szabadulószoza kidolgozásakor az edutainment (education+entertainment) vonalon indultunk el, azaz olyan játékot készítettünk, amely közben tanulnak is a résztvevők. A történet irodai környezetben játszódik, ahol munkahelyi kapcsolatokat

parodizálunk ki. Az eredmény néhol groteszknek tűnhet, azonban ha az ember a mélyére tekint, akkor be kell látnia, hogy ezek jelen vannak a való életben is. A szereplők újoncokat alakítanak, akiket véletlenül bezártak egy irodába. Kezdő munkatársként azonban nem akarják megkockáztatni, hogy bajba kerüljenek emiatt, ezért megpróbálnak egyedül kijutni a szobából. Hamar fény derül arra, hogy az irodában különböző kimondott és kimondatlan konfliktusok vannak az ott dolgozók között, akik előszere-ttel piszkálják egymást. Emiatt nem könnyű kijutni a szobából, viszont ha a játékosok rájönnek, hogy ki hogyan tesz keresztbe a másiknak és miért, akkor sikerülhet. A szoba sarkában lesz egy segítő, megfigyelő személy, akivel a játék végén közösen értékeli a csapat munkáját, az egyes játékosok szerepét, és azt, hogy milyen stratégia mentén próbáltak eljutni a megoldáshoz. A kiértékelés nem kötelező, viszont mi úgy látjuk, hogy egy ilyen jellegű visszajelzés még hasznosabbá tenné a játékot.

Hogy zajlik egy játék?

A.B.: A négy-hatfős csapatoknak a kijutáshoz összesen egy óra áll rendelkezésükre. A feladványt több módon is meg lehet oldani. Lesznek humánosabb és reálisabb gondolkodásmódú résztvevők, akik különböző stratégia mentén próbálnak majd kiszabadulni. Kíváncsiak vagyunk, hogy az eltérő módszerek mit hoznak ki a szobából, és mindenképpen szeretnénk egy általános szellemességet becsempészni az egész koncepcióba, amely nem BME specifikus.

Hogyan jelentkezz?

A HSZI honlapján, Programjaink menüpont alatt, rövid jelentkezési lap kitöltésével. A többi szolgáltatásukhoz hasonlóan ez is ingyenes.
Helyszín: R épület földszint
Nyitás: péntek, 13.30

Megkérdeztük

Milyen változást érzekelsz az OHV kapcsán?

Szabó Dániel, ÉPK

Az egyik legjobb és legnagyobb változás a kedvezményes tárgyfelvétel lehetősége volt. Nagyon jónak tartom a kitöltéshez kapcsolt jutalmazási rendszert, mert ezáltal valószínűleg jóval több egyetemista véleményezett, mint korábban. Emellett több szöveges válaszlehetőséget kínált fel a kérdőív, aminek ebben az esetben értelmét látom, hiszen így jobban mérhető a hallgatók saját véleménye. Ez egyrészt a mi érdekeinket szolgálja, másfelől az OHV a tanárok folyamatos fejlődését vonhatja maga után.

Góder Nikolett, KJK

Gyorsabb lett az UniPoll, nem fagy le állandóan, mint korábban. A kérdőív jobb és egyszerűbb lett, valamint kikerültek belőle azok a felesleges kérdések, amelyek olyan tanárookra vonatkoztak, akik nem is tanítottak minket.

Tóth Dávid, GPK

Egyik változás a kedvezményes tárgyfelvétel volt, amivel valójában nem nyertünk semmit, hiszen majdnem mindenki korábban vehette fel a tárgyait. Ugyanakkor valószínűleg olyanok is véleményeztek, akik máskor nem szoktak. Én szeretem kitölteni az OHV-t, mert tudom, hogy a tanáraink is jó néven veszik, ha visszajelzést kapnak a munkájukról. Emellett ez nekünk is jó, hiszen ilyen módon hozzájárulhatunk az oktatás fejlődéséhez. A szöveges válaszlehetőséggel csak nagyon rossz tapasztalatok esetén élek, mert mire a kérdőívhez érek, a jó és a rossz emlékeim is megfakulnak.

Bíró Botond, KJK

Nem szoktam kitölteni az OHV-t, mert nem gondolom, hogy ez sokat számítana. A mostani félévben a szakdolgozatomat írom, így nekem nem volt lényeges, hogy mikor kerülök be a Neptunba. Bár ha lenne fontos óráim, végigfutottam volna a kérdéseken.

Ocsko Katalin, VBK

A nem teljesített tantárgyakhoz kapcsolódó OHV-t nem lehet kitölteni. Ezt a korábbi félévekben a rendszer úgy könyvelte el, mint félben hagyott véleményezést, így nem kaptam meg a hiánytalan kitöltés után járó kedvezményeket. Idén a bukott tárgyak kitöltetlenül hagyott OHV-ja ellenére kedvezményesen tudtam felvenni a tárgyaimat, szóval ezt a hibát sikerült kiküszöbölniük. Az új kérdőív kicsit értelmezhetőbb lett: pár oda nem illő kérdést kihagytak, cserébe pedig kaptunk egy olyat, ami a felmérés minőségéről érdeklődik, ami szintén hasznos. Most komolyabban vettem az értékelést, több szöveges választ adtam, így nekem nem lett gyorsabb.

Teodor Petra, GPK

Részen egyszerűbb lett, talán gyorsabb is. Több szöveges válaszlehetőséget kínált fel a kérdőív, melyet úgy éreztem, ki kell töltenem ahhoz, hogy értelmesek legyenek a válaszaim. A végén lévő összefoglaló kérdéseket feleslegesnek tartottam. Eddigi években általában jobb szívűen értékelttem, most azonban a saját gondolataim megfogalmazása miatt talán realitásabb visszajelzést adtam, jobban kidomborodott a pozitív és negatív véleményem is. Végeredményben így valószínűleg több információt tudnak majd leszűrni belőle. Sajnálatos módon friss MSc-s hallgatóként rám nem vonatkozott a kedvezményes tárgyfelvétel.

ÖSSZEÁLLÍTOTTA: TACSI KORNÉLIA • FOTÓ: ANDRÁNYI TAMÁS

Törekszem a természeti értékek megóvására

Mesterségem címere

Cikksorozatunkban a közel-múltban diplomázott műegyetemistákat faggatunk arról, hogy mit vittek magukkal a BME-ről a munka világába.

Psenák Balázs két éve végzett az ÉMK víz- és vízi környezetmérnöki specializációján, majd egy kisebb vidéki cégnél helyezkedett el, ahol tervező mérnökként a vízi infrastruktúra formálásával foglalkozik.

TACSI KORNÉLIA

Amikor elkezdted a szakot tudtad, hogy mit takar, vagy hol lehet majd vele elhelyezkedni? Gimnazista koromban az édesapám arra biztatott, hogy geodéta legyek, mivel a földmérő munkája során egészséges egyensúly van a terepen töltött idő és az irodai munkórak száma között. A tanulmányaim alatt más irányba terelődött az érdeklődésem, és sikerült megtalálnom azt, ami igazán közel áll hozzám. Természetbarátnak tartom magam, a víz

pedig a természet egyik alapvető alkotóeleme, az élet alapja. Vízépítő mérnökök egyrészt módosítják és az ember javára fordítják a víz erőforrásait, másrészt a természeti értékek megóvására törekednek. Tervezőként a megrendelők kérését kell teljesítenem elődlegesen, de szakmai tanácsokkal elősegíthetem az optimális megoldás megvalósulását. Pozitívum, hogy az építőmérnökök körében jók az elhelyezkedési esélyek. Vízépítőként pedig elég kevesen végeznek, így a frissdiplomásokat könnyedén fel tudja szívni az itthoni munkaerőpiac.

Mivel foglalkozol a munkahelyeden, és mennyire tudod kamatoztatni a BME-n tanultakat a munkád során?

A Penta-Kör Kft. egy Győrben működő kis tervezőiroda, amely jellemzően külső vízi közművesítéseket tervez, de vannak tipikus vízépítési feladataink is, mint a tó- vagy mobilgáttervezés, patakrendezés. Az egyetemen oktatott lexikális tudásanyagnak hozzávetőlegesen csupán tíz százalékát alkalmazom napi szinten a munkámban, másik tíz százalékot pedig hasznos kiegészítő információnak tartok. Hozzáteszem, a képzés öt és fél éve alatt szinte lehetetlen megszerezni azt a tudást, ami az építőipar minden szegmensét kielégíti, míg egyes területek speciális ismereteire a legtöbбекnek sosem lesz szüksége. Ennek ellenére úgy érzem, az egyetemen sikerült elsajátítanom a munkámhoz szükséges legfontosabb összetevőket: a mérnöki szemléletet, valamint a szakma szeretetét. Ez utóbbihoz legin-

kább az óriási tapasztalattal és pozitív hozzáállással rendelkező tanárain segítettek hozzá.

Visszagondolva milyen lehetőségeket aknázhattál volna ki jobban? Illetve milyen kihívásokkal szembesültél az egyetem biztonságát jelentő falai közül kilépve?

Az egyetem alatt tetszett a Geotechnika és Mérnökgeológia Tanszék munkája is. Annak idején azonban tartottam tőle, mivel alapos statikai, szilárdságtani alapokat követelt. Ha ismét lehetősémem nyílna a tanulásra, akkor ilyen irányban is szívesen mélyíteném az ismereteimet.

A legnagyobb változást a diákélet és a munka világa között számomra az jelentette, hogy hirtelen rengeteg szabadidőm lett. Míg az előadások, gyakorlatok után iskolai teendőimet otthon is folytatnom kellett, addig most nyolc órás munkaidő után teljesen szabad vagyok. Egyetemistaként sokkal inkább fel kellett áldoznom a szabadidőmet és a saját igényeimet, mint dolgozó emberként. Ebből a szempontból is előnyös BME-s hallgatónak lenni, mivel aki itt végez, az hozzáadódik a magas terheléshez, így a munkahelyi akadályokat, alkalmi túlórákat is könnyebben képes kezelni.

Mit tanácsolnál a diploma előtt álló hallgatóknak?

A leendő kollegáimnak azt tanácsolnám, hogy fordítsanak nagy figyelmet a modellező programok használatának elsajátítására, mert ebben van a jövő. Az elkövetkező évtizedekben például nagy problémát okozhat (sőt jelenleg is okoz)

Név	Psenák Balázs
Kar	ÉMK
Szak	Infrastruktúra-építőmérnöki MSC, Víz- és vízi környezetmérnöki specializáció
Végzés ideje	2016. január
Munkába állás ideje	2016. május
Munkahely	Penta-Kör Kft.
Pozíció	Tervező mérnök

Fotó: Fejes Bence

a csapadékvíz intenzitásának növekedése, amely a klímaváltozás hatásának tudható be. Erre azonban még nem készült fel a mérnökszakma, hiszen jelenleg a hetvenes évekbeli méretezéseket használjuk. Szerencsére a szakmabeliek is felismerték, hogy ezek felülvizsgálata egyre sürgetőbb kérdés. A tervek egy modellező programmal egyrészt

jóval egyszerűbben elkészíthetőek, másrészt legjobb tudomásom szerint idővel a hatóságok is csak ilyen programokkal ellenőrzött tervdokumentációt fogadnak majd el. Hasznos lehet, ha valaki olyan szakdolgozat- vagy diplomamunkát választ, amelyhez ilyen programot használ, mert így lehetősége nyílik ennek mélyebb megismerésére.

Nézőpont

KOSÁRKÓ KLAUDIA

Fogadom

Ha listát kellene írnom a legbosszantóbb kérésekből, amiket valaha feltettek nekem, akkor a top három között biztosan helyet kapna a neked mi volt az újévi fogadalmad, amely idén januárban is töretlen népszerűségnek örvendett. Fogadalmam? Talán hozzá készülök menni a 2018-as évhez? El se váltam még az előzőtől!

Persze nem mintha én soha nem estem volna bele ebbe a populáris csapdába. Szilveszter pezsgőgőzös éjjelén, amikor

az ember esetleg úgy érzi, nem tett meg minden tőle telhetőt az óévben, hajlamosak vagyunk elfogult kijelentéseket tenni.

Minden héten háromszor fogok futni! Nem eszem több édességet! Megtanulok unikornist horgolni! Ez így mind szép lenne, ha valódi motivációk és nem az alkohol mondatná ezt velünk. Mert mi is lehet a következő mélyen egy ilyen meggondolatlan kinyilatkoztatásnak?

Jó esetben sikerrel tartjuk magunkat eltervezett életmódunkhoz egy ideig. Hiszen még nincs hajtás a munkahelyünkhöz, az iskola is csak félgőzzel indult el, az első hónap általában mindenki számára a téli álom és az ünnepek kiheveréséről szól. Később viszont, ahogy egyre több mindent vállalunk év közben – plusz feladatok, munkahelyi szerep-

körök, baráti összejövetelek –, úgy egyre kevesebb energiánk marad magunkra, és egy idő után elcsalunk az eltervezett rutinból. Először csak egy kicsit, majd komolyabb retorzió híján egyre többet. Ennek a lejtőnek a végén pedig a büntudat feneketlen gödre vár a lefelé tartókra. A rosszabbik esetben már az első héten megfélemezünk az egészről, konstatálva, hogy már megint csak a levegőbe beszéltünk. Itt mondanom se kell, hogy milyen megbízható és szavahihető személyiségnek tűnhetünk a saját szemünkben is. Akkor mégis mi értelme van az elhatározásoknak? Senki se lenne képes új, pozitív válto-

zásokat generálni a saját életében? Természetesen ez nem így van, de fontos, hogy ha fejlődést akarunk elérni bármilyen téren is, ahhoz ne várjunk semmire és senkire, döntsünk róla, és kezdjünk hozzá azonnal. Nem kell hozzá kerek szülinap, ballagás, újév. Nem muszáj hangosan kimondani, leírni, másoknak elmesélni. Nem kell magunkat keretek közé zárni és büntudatba sodorni. Ha tehát legközelebb valaki megkérdezi tőlünk, hogy mi volt az újévi vállalkásunk, ne érezzük kényelmetlennek, ha nem tudunk rá társadalmilag elfogadott választ adni. Én például idén megfogadtam, hogy nem fogadok meg semmit.

Ügyfélbarát változások a diákhitelezésben

Törlesztés elengedése, nő a felvehető legmagasabb hitelösszeg, külföldi félévек támogatása, korhatár emelés: az idei évben a diákhitelek több kedvező változásra is számíthatnak.

FAZEKAS ÁRNIKA

A diákhittel tartozó nők 2018. január 1-jét követően születendő gyermekre három évre kérhetik a törlesztés felfüggesztését, míg második gyerek esetén a tartozás felét, harmadik vagy további gyermek esetén a teljes tartozást

Illusztráció: Nagy Bálint

elengedik. Ha valakinek szabad és kötött felhasználású diákhitele is van, akkor a törlesztés szüneteltetése mindkettőre jár, de a tartozás elengedése csak az egyikre kérhető. Februártól további változások várhatóak. A szabad felhasználású Diákhitel1 maximális összege az eddigi havi 50 000 forintról 70 000-re nő, így egy szemeszterre már 350 ezer Ft hitel vehető igénybe. Az Európai Gazdasági Térségen belüli egy vagy két féléves külföldi résztanulmányok (pl. Erasmus) folytatására ennek kétszerese vehető fel, amely felhasznál-

ható a megélhetés, lakhatás finanszírozására. Ezen kívül az állami célzott kamattámogatásra jogosultak köre is kibővül: csecsemőgondozási díj, GYED vagy GYES ellátásban részesülők mellett a rokkantsági- vagy rehabilitációs ellátásban, illetve járadékban részesülő hitelfelvevőkkel.

A képzési díj kiegyenlítésére felhasználható Diákhitel2 visszafizetése már október óta kamatmentes, és februártól idegen nyelvű képzések térítési díja is finanszírozható ebből. A hiteligénylés korhatára 40-ről 45 évre emelkedik mindkét diákhiteltípus esetén, ezzel egyidejűleg a visszafizetés legkésőbbi kezdetének határa is 45 évre emelkedik. További kedvező változás, hogy a munkáltatók részben vagy teljesen átvállalhatják a törlesztést – az a cafetéria juttatások közé bevonható, havonta legfeljebb a minimálbér 20%-áig, azaz 27 600 forintig.

Kinek jár ingyenesen?

Január elseje óta visszaigényelhető a sikeres nyelvvizsga díja, és nem csak az első.

FAZEKAS ÁRNIKA

Megtéríti a kormány az új nyelvvizsga díját 2018. január elsejétől minden 35 év alatti fiatalnak akkor is, ha már rendelkezik – akár több – nyelvvizsgával - jelentette be az Emberi Erőforrások Minisztériuma család és ifjúságügyért felelős államtitkára, Novák Katalin még tavaly novemberben. Bár az eredeti kormányrendeletben csak az első nyelvvizsga támogatásáról esett szó, később ez módosult. A kedvezmény a Magyarországon akkreditált, középfokú és felsőfokú nyelvvizsgákra vonatkozik angol, német, francia, orosz, olasz, spanyol, latin, portugál, arab, héber, kínai, japán, holland,

finn és nemzetiségi nyelvekből. Használható komplex, valamint az egyesíthető írásbeli és szóbeli részvizsgák finanszírozására, az általános és a szaknyelvi vizsgákra is, emellett visszaigényelhető a nyelvvizsga-honosítás díja is. A támogatás összege legfeljebb a minimálbér 25 százaléka lehet - ez idén 34 500 forint, ami fedezi a legtöbb vizsgaközpont költségeit. Ezt továbbra is be kell fizetni, csak akkor igényelhető vissza, ha a vizsga sikerült.

Fotó: Fekete Péter

HIRDETÉS

Felkészítő Napok a HSZI-vel

Február 19-én indul a Felkészítő Napok programsorozata, amely három hét alatt minden hasznos ismerettel felvértezi a hallgatókat, ami a tavaszi Műegyetemi Állásbörzéhez és általában a sikeres karrierépítéshez szükséges.

Február 19. és március 9. között az R épület 2. emeletén és a K épület 72-es előadójában a HSZI munkatársai és meghívott szakemberek készítik fel a műegyetemistákat az álláskereséssel, munkahelyválasztással, állásinterjúkkal kapcsolatos kihívásokra. A készségfejlesztő tréningek, előadások, próbainterjúk és workshopok során megismerhetjük a Grundfos, az IBM és a Citi kiválasztási szakértőit, egy interaktív előadás erejéig pedig visszatérnek hozzánk sikeres alumni-hallgatóink (mások mellett Huszár Viktor, a TeqBall alapítója és társfeltalálója, és Hanák Tímea hídmérnök), hogy elmondják, mit ér a műegyetemi diploma a nagyvilágban.

Minden programunkra előzetes jelentkezés szükséges, a részvétel ingyenes!

A jelentkezés az első hét programjaira már megnyílt, a második hétre február 12-től, a harmadik hét programjaira február 19-től lehet jelentkezni.

Részletes program:

<http://www.allasborze.bme.hu/hu/latogatoknak/felkeszules/FN/>

Jelentkezés:

<http://www.allasborze.bme.hu/hu/latogatoknak/jelent/>

HALLGATÓI
SZOLGÁLTATÁSI
IGAZGATÓSÁG

5. LÉPÉS:

Felejtse el az előző 4 LÉPÉST,
és gyere el
a Felkészítő Napokra!

1. LÉPÉS:

Vállalj végtelen sok küldetést, és mondj le az alvásról!

2. LÉPÉS:

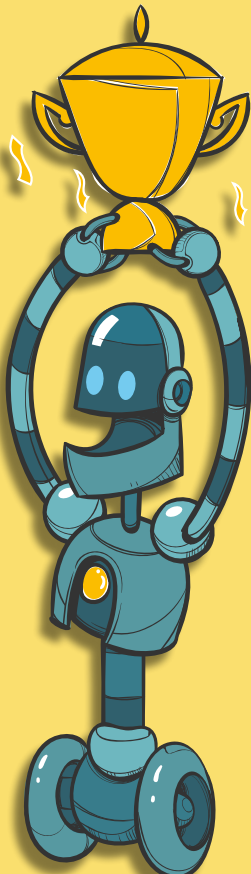
Menj el legalább 200 interjúra, mielőtt álmaid állására jelentkezelsz...

3. LÉPÉS:

Olvass el legalább 67 önbizalom-növelő könyvet!

4. LÉPÉS:

Tegyél le a szociális életéről! Pár év múlva ráérsz majd elmenni sörözni.

2018.
02.19 - 03.09.

allasborze.bme.hu/fn

FELKÉSZÍTŐ
NAPOK

Példaképek: Egy élet története

Ausztriából, Kanadán át, Magyarorszáig

Közel hetven éve, Bécsben, egy pöttyös ruhás kislány futott családjával az óvóhely felé. Heves lépteik közepette a szomszédos bérház egyik lakója felajánlotta az édesanyának, hogy rejtőzzenek el velük a pincében, hisz valószínűleg nem érik el időben a menedéket. Ott, akkor dönteni kellett, de a nő inkább rohant tovább gyermekei kezét szorítva, érezte, menniük kell. Ha abban a pillanatban habozik, és besétál abba a házba, a történetnek ezen a ponton vége szakadna. A bombázásban teljesen leomlott épületben alighanem mindenki odaveszett.

Az akkor négyéves lányka, aki gyakorta összerendezte a szírelnék és hangjától, mikor azok jelt adtak a közeledő orosz repülőgépekről, szerény anyagi körülmények között nevelkedett. Akkori-

ban a továbbtanulás kiváltság volt, melynek költségét csupán néhány család engedhette meg magának. Tizennégy évesen egy gyár betanított munkásként ráeszmélt, hogy másfajta életet álmódott meg magának. Világot látni, haladni tovább előre, nem volt többé kérdés, mihez kezdjen. Dolgozott, hogy előteremtse a szükséges javakat, mindeközben angol nyelvtanulást vett. Néhány év múlva már egy Kanadába tartó hatalmas hajó fedélzetén állva szelte át az óceánt úton az újvilág felé. Egy címmel és kis poggyászával a kezében érkezett meg a kikötőbe egymagában, erős akarattal a lelkében. Lakhelyet és nevelői állást szerzett, apránként tökéletesítette nyelvtudását, a megkezdett pénzből pedig otthonmaradt testvéreit támogatta. A

munka gyakran igen fárasztó volt, szabadnapot kivenni ritkán volt lehetőség, de mindvégig odaadással végezte feladatait, mivel már egészen fiatal korától a saját erejére kellett, hogy támaszkodjon. Szabad óráiban egy közeli jégpályán korcsolyázott, ahol később megismerkedett egy jóképű, fekete hajú magyar ifjúval. Ennek a találkozásnak köszönhetően ismét egy számára idegen országba szolgáltatta a sors. Gyermekeként, bár Magyarország szomszédságában lakott, ez a helyszín mégsem volt az általa áhított úti célok között, mégis, mikor először látta a Duna partjáról a magyar Parlament mészkő falait fürödni a reggeli napfényben, rögtön érezte, megtalálta a helyét. Végül letelepedve fordítóként kamatoztatta a megszerzett ismereteket

és tulajdon anyanyelvét egy kisebb városban, az osztrák határ mentén.

Kellőképpen fordultatos sors, melynek végén az utazó olyan helyre érkezett meg, amelyre sohasem számított. Megannyi különböző országban fordult meg, ismeretlen emberek százai vették őt körül, akik mind más-más nyelvet beszéltek, legbelül mégis önazonos maradt. Bár a világ felét bejárta, hazánkban új otthonra lelt. Életében semmit sem tenne másként, hiszen minden pontosan úgy és akkor esett meg vele, ahogyan annak történnie kellett. Hogy visszatérve melyik nemzetet választaná otthonául? Erre a kérdésre lehetetlen helyes választ adni, hisz a világ bármely pontjára sodródik az ember, ott új értékekre és barátokra lelhet

Példaképek

Új cikksorozatot indítunk útjára Példaképek címmel. Szerzőink minden lapszámban bemutatnak valakit, akinek az életét, tetteit vagy személyiségét érdekesnek, fontosnak és követendőnek tartják. Nem csak hatalmas és vagyonos személyek szolgálhatnak követendő példával. Attól, hogy valaki egy ország élén áll, még akkor is, ha az történetesen egy szuperhatalom, még nem válik jogosulttá arra, hogy mások példaképnek tekintsék. Azt ki kell érdemelni, és mint a következő hónapokban látni fogjuk, egészen egyszerű és mindennapi emberek is képesek nem mindennapi tetteket végrehajtani.

egy szembe sétáló, kedves arcú, határon túli ember személyében. Ő az én nagymamám, aki a háború árnyékából kilépve indult neki magabiztosan az ismeretlennek, akitől a kitarást és az előre tekintést kaptam követendő példaként.

HORVÁTH DORINA

HIRDETÉS

TAGFELVÉTEL

Jelentkezz február 24-ig!

facebook.com/kommonkszk

SZAKMAISÁG

Minőségi szakmai programok, kurzusok, tréningek, egész évben

KREATIVITÁS

Munkacsoportjainkban és projektjeinkben bátran kibontakoztathatod képességeidet

KÖZÖSSÉG

Rendszeres csapatépítők, nyári tábor és más események az erős kötelékekért

Lépj ki a komfortzónádból!

Energetikai Szakkollégium tagfelvétel

Az Energetikai Szakkollégium idén is tagfelvételt hirdet a jelentkező vágyók számára!

Ha szeretnél közvetlen kapcsolatba kerülni azzal, amit tanulsz és fejlődni mind szakmai, mind pedig társas kompetenciák terén, akkor jó helyen jársz, ugyanis ezt nálunk mind megtalálod. Itt lehetőség nyílik, hogy modern környezetben ismerd meg az eddig tanultakat, egy olyan társaságban, ahol segítőkész barátokra tehetsz szert.

Tudj meg többet rólunk **tagfelvételi estünkön:**

Helyszín: BME, D épület 224-es terem
Időpont: 2018.02.15. 18:00

Jelentkezési határidő:
2018.02.17.

eszk.org/tagfelvetel

Sportversenyek szervezése

Pénzügyi kudarc vagy jó üzlet?

Elenyésző számú sportverseny volt az utóbbi évtizedekben, amelynek szervezése fellendítette volna a vendéglátó ország gazdaságát. Vajon lehetséges, hogy a szervezők pénzügyileg sikeresen zárják a téli olimpiát vagy a nyáron megrendezendő futball-világbajnokságot?

KISS ADRIENN

Kevés pozitív példa

Az újkori olimpiák történetében csupán három olyan versenyről tudunk, amelynek elsődleges pénzügyi mérlege pozitív lett. Los Angelesben (1984), Barcelonában (1992) és Atlantában (1996) gazdasági szempontból is sikerrel rendezték meg a ötkarikás játékokat. Pénzügyileg már kevésbé mondható jövedelmezőnek az 1972-es müncheni olimpia, amiben nagy szerepet játszott az is, hogy a Fekete Szeptember nevű palesztin terrorszervezet túszul ejtette az izraeli csapat 11 sportolóját. Az 1976-os montreali olimpia megrendezésébe a város majdnem belerokkant, az akkor felvett hitelek még ma is törlesztik.

A 2012-es londoni olimpia a becsült 2,75 milliárd fonthoz

Fotó: Andrányi Tamás

képest 11 milliárd fontba került. A 2016-ban megrendezett riói játékok közelítőleg 10 milliárd dolláros veszteséggel zárultak. A pénzügyi kudarc hátterében sok egymástól különböző ok áll. A helyszínek nehezen megközelíthetőek voltak, az olimpiai falu felszereltsége nem volt megfelelő, sokan panaszkodtak az ételekre, valamint hiába voltak jelen a biztonsági erők 85 ezer fővel, mégis viszonylag sok bűncselekmény, lopás történt. Az első hét egyik legnagyobb feltűnést keltő eseménye a műugrómedence vízének bezöldülése volt, amit később le is kellett zárni. Mint kiderült, az egyik alvállalkozó 80 liter hidrogén-peroxidot öntött a medencébe, ami semlegesítette a már benne lévő klórt, így elindítva az algásodást. A pénzben kifejezhető károk mellett a környezeti rombolás is jelentős volt, például a Marapendi természetvédelmi terület golfpályává alakítása miatt. Több ezer riói családnak kellett örökre elhagynia otthonát, mert az építkezések útjában lévő házakat lerombolták, a lakókat a városközponttól távol eső lakónegyedekbe költöztették. Alig néhány nappal az olimpia záróünnepsége után három fokozattal lerontotta Rio de Janeiro szövetségi állam adóbsorolását a Standard & Poor's hitelminősítő intézet. Ez a besorolás azt jelenti, hogy ha nem következik be jelentősen kedvező változás, akkor elkerülhetetlen a csőd vagy valamilyen válságintézkedés. A problémák oka, hogy Rio 2009 és 2015 között rengeteg közalkalmazottat vett fel, az átlagfizetésüket több, mint duplájára emelték, emellett pedig az állam számos nagyberuházásban is részt vett, például 3 milliárd dollárból építettek

új metróvonalat, és ezek mind jelentősen leterhelték a költségvetést.

Téli olimpia – dermesztő hideg és sportdiplomáciai kérdések

A 2018-as téli olimpiai játékoknak a dél-koreai Pyeongchang ad otthont, a fővárostól 180 km-re. A 700 méteres tengerszint feletti magasságban fekvő település és annak környéke ideális hely a téli sportok kedvelőinek. Februárban a jellemző hőmérséklet -14 fok, éppen ezért érdekes, hogy az esemény fő stadionja szabadtéri és fedetlen. A koreai szervezők időtákarékossági és anyagi okokból döntöttek a nyitott stadion építése mellett.

Az előkészületek során hat új helyszínt építettek, és hat meglévő létesítményt újíttak fel, amelyek az olimpiától szokatlan módon időben elkészültek. A 12 helyszín mindegyike fél órán belül elérhető egymáshoz viszonyítva, ami megkönnyíti a látogatók számára a közlekedést.

Egy évvel a verseny előtt kezdődött meg a jegyárúsítás: az 1,18 millió belépőből 1,07 milliót vásárolhattak meg a szurkolók. Az eladásból körülbelül 143 millió eurónak megfelelő bevételt reméltek a házigazdák. A jegyek fele 64 eurónál olcsóbb, és az árak alacsonyabbak, mint a 2014-es szocsi téli olimpián voltak. Ennek ellenére december végén az olimpia szervezőbizottsága arról számolt be, hogy a belépőknek kevesebb, mint 70%-át adták el. Ez a statisztika részben annak is tudható be, hogy a jégkorongbajnokságon nem lesznek jelen a legjobb sportolók, mivel a

National Hockey League (NHL) úgy döntött, hogy nem küld játékosokat. A téli olimpia miatt a mérkőzések szünetelnének, ami a ligában a bevétel és a piaci részesedés szempontjából megengedhetetlen. Továbbá a jégkorongban a sérülésveszély rendkívül magas, egy lábadozó játékos pedig nem tudná folytatni a szezont az olimpiát követően.

Sok látogatót aggaszt az Észak- és Dél-Korea között húzódó konfliktus is. Bizakodásra ad okot, hogy Észak-Korea 22 sportolót, illetve magas rangú tisztviselőket és szurkolókat küld az olimpiára.

A játékok alatt összesen 102 versenyt bonyolítanak le 15 sportágban. Ez lesz az első olyan téli olimpia, ahol 100-nál több aranyérmet osztanak ki. Hat új versenyszám került az olimpiai programba, így most először láthatunk csapatversenyt az alpesi sízőknél és Big Air snowboard versenyeket.

Futball-világbajnokság – megéri?

A labdarúgó-világbajnokságot 2018. június 14. és július 15. között rendezik meg Oroszország 11 városának 12 stadionjában. Az ország a központi költségvetésből 390 milliárd rubelt költ a világbajnokság előkészületeire. Tatyjana Golikova, a számvevőszék elnöke úgy nyilatkozott, az összegnek körülbelül 38 százalékát fordítják sportlétesítmények építésére és felújítására, a többit az infrastruktúra fejlesztésére, például utak, közművek rekonstrukciójára költik.

A mérkőzések fő helyszíne az egykori Lenin Stadion lesz Moszkvában, amit a '90-es években felújítottak, és a világ-

Oroszok nélkül

A Nemzetközi Olimpiai Bizottság az államilag szervezett doppingolás miatt felfüggesztette az Orosz Olimpiai Bizottságot decemberben. A jelentés szerint az orosz doppingellenőrző szervek 2011 és 2015 között harminc sportágban mintegy ezer sportoló vizsgálati mintáját manipulálták, illetve pozitív teszteredményeket titkoltak el. Ahogy a legutóbbi atlétikai világbajnokságon is, azon orosz sportolók, akik tudják bizonyítani, hogy nem érintettek a botrányban, például végig külföldön készültek, elindulhatnak a téli olimpián, de nemzeti színek helyett az OAR (Olympic Athlete from Russia) nevű csapatban. Ha aranyérmet nyernek, az olimpiai himnuszát játsszák le tiszteletükre. A NOB ezen felül 15 millió dollár megfizetésére kötelezi Oroszországot. Kifizetik velük a nyomozás költségeit, illetve a globális doppingellenes harcra is fognak költeni az összegből.

Február elején a NOB megmásmította döntését és a legtöbb végérvényesen eltolt orosz sportoló büntetését megszüntette, ezzel jogosulttá téve őket az indulásra. Időközben viszont a nevezési határidő lejárt, így a pozitív ítélet ellenére sem tudnak részt venni a téli olimpián.

bajnokságra újjáépítenek. Itt rendezik majd többek között a nyitómérkőzést és a döntőt is, mivel 84 ezer fő befogadására alkalmas. A tervek szerint 350 millió euróba fog kerülni. A szentpétervári Kresztovszkij Stadion közel tíz évig készült, és építési költsége jelentősen meghaladja az 1 milliárd dollárt. Aggodalomra adhat okot a szervezés körül kialakult botrány. A bizottság éléről, valamint a futballszövetség elnöki tisztségéről lemondott Vitalij Mutko miniszterelnök-helyettes az orosz sportolók körüli doppingbotrány miatt. Utódjául Alekszej Szorokint nevezték ki, a bizottság korábbi ügyvezető igazgatóját. Szorokin magáncégének nevéhez köthető, hogy a szocsi téli olimpia idején méreggel végezték ki a város kóbor kutyáit.

Bármilyen mérleggel is zárul az idei év két legjelentősebb sporteseménye, a világ figyelme egy kis ideig a szervező országokra fog irányulni, amit előnyösen is ki lehet használni. A beruházások munkahelyeket teremtenek, és elősegíthetik a gazdasági növekedést. Kevésbé ismert helyszíneken is megjelenik a turizmus. A kérdés csak annyi, hogy a csillogás és a záróünnepség után mi marad: elégedett büszkeség és pozitív mérleg vagy savanyú arc és veszteség.

Időgép? Talán lehetséges!

Mindig is érdekelt a történelmünk interaktívabb, „színes-szagos” megjelenítése? Szeretnél elmerülni a múlt izgalmas szemelvényeiben anélkül, hogy ki kellene tenned a lábad otthonról? Sokkal inkább vagy „fotel-helytörténész”, mint lelkes könyvtárlátogató? Forró italt kézközelbe készíteni, a kornak megfelelő, századeleji zenét bekapcsolni, a Budapest Időgép azonnal indul!

LÁSZLÓ GÁBOR

Gyermekkorom óta él bennem az olthatatlan vágy, hogy visszautazzak az időben olyan korszakokba, amiket egyáltalán nem, vagy csak gyermeki szem mindent megszépítő szűrőjén keresztül láthattam. Egyelőre legfeljebb virtuális kirándulásokat tehetek a régmúlt évtizedekbe, azonban a folyamatosan megújuló és bővülő Fortepan mellé új forrás csatlakozott a szenvedélyem kiszolgálására.

Budapest Főváros Levéltára már régóta üzemelteti a Hungaricana Közgyűjteményi Portált, melynek célja a különféle hazai közgyűjtemények digitalizálása, illetve más szervezetek eredményeinek bemutatása. Egyszerű halandóként böngészhetünk száznál is több mai és egykori újság, közte kerületi és vidéki lapok tízmillió oldalt tartalmazó archívumában, illetve más könyvtárak és levéltárak képanyagai, gyűjteményei is elérhetőek.

Ez az egyébként is bőséges kikapcsolódást kínáló lelőhely bővült egy új menüponttal, mely a rendkívül találó Budapest Időgép nevet kapta a keresztségben. Ez a szolgáltatás a XIX. század végétől a XX. század közepéig kínál igazi különlegességeket. Egyszerre barangolhatunk térben és időben, interaktív térképeken keresztül több időmetszetben tanulmányozhatjuk a város átalakulását, kereshetjük a korabeli helyszíneket, és eljuthatunk az egyes telkek, házak történetére, sőt lakóira vonatkozó levéltári forrásokhoz is.

A Budapest Időgép főoldaláról többfelé indulhatunk a múltidézésben. Az első lehetőséget választva a régi utcanevek szerelmesei elmerülhetnek a korabeli városkép nevezéktanában. A maival együtt összesen öt időszak közül lehet választani, így nyomon követhetjük a körutak kialakulását, a tulajdonnevek

Fotó: Andrányi Tamás (2018)

Fotó: Schoch Frigyes (1900)

helyesírásának változását és legfőképpen Budapest nagyvárossá válásának igaz történetét. Érdekesség például, hogy már a legelső elérhető nézetben, az 1837-es főváros képén is felismerhető a Váci út, az Üllői út és a Kerepesi út is, igaz, még németesen írva, nyomvonaluk pedig mit sem változott az eltelt 180 év alatt. Hogy egy konkrét, némiképp elfogult példát nézzünk, a BME környéke is érdekes változásokon ment keresztül. Míg kezdetben, az 1908-as térképen csak a Chemiai épület látható, később feltűntek a színen mai K, F épületek, valamint a könyvtár és a sporttelep az evezősházzal kiegészítve. Az 1937-es nézetben már Horthy Miklós uralta a közterületek névadásának divatját, ugyanis út, tér, de még a mai Petőfi-híd is az ő nevét viselte.

A lágymányosi campus helyén pedig egy lápos-mocsaras vidék terpeszkedett. Ami a túlpárt érdekességeit illeti, a mai Nehru-part helyett az Elevátor-ház impozáns óriását találjuk, összekötve a Vásárcsarnokot és a Közraktárakat a Dunaparti MÁV teherpályaudvarral.

A második lehetőség a levéltári iratok hatalmas virtuális kupacait tárja elénk. Képzeld csak el, hogy megpillantunk séta közben egy érdekes épületet, amiről szeretnénk többet megtudni. Elegendő elővenni az okostelefonunkat, és a térkép nézet segítségével vagy a cím beírásával máris régi fotók és más érdekességek tömkelege tárulna elénk, beleértve a korábbi tulajdonosok vagy lakók adatait. Az igazán régi térképnézeteknél általában valamilyen támpont épület adhat segítséget, de a mai térkép is könnyen összefésülhet a korabelivel mindössze néhány kattintással.

Az eddig tárgyalt térképekhez csak szórványosan kapcsolódik az 1944-es budapesti légifotók menüpontja. Ez az összes közül a legmegfoghatóbb nézőpont, elvégre itt minden épület jól kivehető. Az egyes képszeletek letölthetők nagyfelbontásban is. Ezek egyébként a Fortepanról származnak. Apró szépséghiba, hogy bizonyos területeket nem fed le a fotók halmaza, így eshet meg például az is, hogy a Gellért tér pont kimaradt a dokumentálásból. A légifotókat a korábbiakban már megismert 1937-es közigazgatási térképpel lehet egy rétegbe helyezni, egy, az átlát-

szóságra ható csúszkával, így biztosítva a pontos azonosítást. Szerencsés időpontban, valószínűleg 1944 áprilisa előtt készülhettek a felvételek, ekkor ugyanis még nem volt a főváros rommá bombázva.

Az utolsó menüpont, az 1956-os forradalom és szabadságharc áldozatainak térinformatikai adatbázisa az 1956. október 23-tól 1957. április 24-ig erőszakos halállal, nagy valószínűséggel a forradalmi eseményekkel összefüggésben elhunyt személyek adatait jeleníti meg térképen jól kereshető formában. Jelenleg közel 1700 nevesíthető áldozat adatai szerepelnek térképre vetítve. Az egyes személyeknél szerepelnek a pontos személyes adatok, halálozás oka, helye és ideje. Az adatok jellegéből fakadóan már a hivatalos statisztika sem közölt pontos számadatot a halálos áldozatokra vonatkozóan, a forradalom leverését követően ugyanis számos esetben maguk a hozzátartozók, esetleg segítő szándékú hivatalnokok igyekeztek eltüntetni a halálos esetek forradalomhoz való kapcsolatára utaló részleteket. Ami a térképen szembetűnő, hogy igen sok haláleset a budapesti kórházak területén történt, illetve, hogy vélhetően a kórházba szállítás közben bekövetkező halálozásokat is ezekhez jegyezték be. Emellett természetesen a leghevesebb harcok helyszínei, például a Rádió vagy éppen a Kossuth tér is magas halálozásszámot reprezentáló csomópontként szerepel.

Jogos kérdés, hogy hová futhat ki a teljes projekt. Nem tűnik túlzott optimizmusnak azt gondolni, hogy a közösség bevonásával kiaknázzhatóvá válnának azok az információk is, amelyeket nem a levéltárak vaskos iratkötegei, hanem a nép emlékezete őriz. Igaz, ezeket még utólag validálni kell. Emellett persze még irattári források garmadája várja a digitalizálást, úgyhogy érdemes résen lenni a változásokat és frissítéseket illetően. Addig is érdekes program lehet elmerülni például a tőrőscsuszás Óbuda zegzugos rengetegében abban a korban, mielőtt az első buldózer betette oda a lábát a panelkorszak nyitányaként. De akár a Váci út és a Lehet út között még Vámosi János ütött-kopott utcáit is megtalálhatjuk, ha elég alaposak vagyunk.

Lehet egy dimenzióval több?

Január elején, nagyjából egy időben tett bejelentést európai és amerikai tudósok egy-egy csoportja. Úgy vélik, hogy most először tényleg sikerült megfigyelni egy, az általunk ismert és tapasztalt világon túli negyedik dimenziót.

LÁSZLÓ GÁBOR

A jelenlegi ismeretek szerint az általunk ismert világegyetemet háromdimenziósunk tartjuk, amiben a tárgyaknak szélessége, hosszúsága és magassága van. A negyedik dimenzió ezzel szemben a tárgyak kiterjedését írja le. Tehát az első és legfontosabb kikötés, hogy a korábbi vélekedéssel ellentétben a felfedezés alapján nem az eddig emlegetett időt tekintik a negyedik dimenzióknak a kutatócsoportok, így például a 4D-s ultrahanggal nem mutat hasonlóságot a most vizsgált jelenség. A jelentős felfedezésről a Nature című tudományos folyóiratban jelentek meg a publikációk. A beszámolók szerint a dimenzió kutatással foglalkozó tudósoknak labor körülmények között sikerült reprezentálniuk a világunk egy új, ismeretlen szeletét. A kísérletek egyik részében a tudósok a könnyű részecskék viselkedését tanulmányozták egy speciális üveg és fény segítségével: a fizikai bemenetek elektromos töltéssel való szimulálásával megfigyelték, hogyan viselkedett a fény, mely idő alatt egy sor szabálytalanságra lettek figyelmesek, például visszapatant a szélekről. A tapasztalt szabálytalanságok többsége az eddigi ismeretek birtokában nem lehetett volna megfigyelhető, hacsak nem a negyedik dimenzióra jellemző paraméterek munkálkodnak a háttérben. A dolog tehát egyelőre még nem azt jelenti, hogy holnapról gyökeresen megváltozna az életünk. Sejtethető azonban, hogy a negyedik dimenzió bővebb megismerésének fontos következményei lehetnek az alapvető tudományokra, így idővel mindennapi életünkre nézve is.

Illusztráció: Szerafin Ágnes

Fussunk terepen!

Bár hazánkban még nincs nagy hagyománya a terepfutásnak, egy rendkívül lelkes és elkötelezett társaság céljaul tűzte ki, hogy ezen változtatni szeretne. A HUNharcos Egyesület vezetőjével, **Fábián Miklóssal** beszélgettünk szervezési nehézségekről, fejlődésről, illetve esetleges olimpiai szereplésről.

BALOGH KATA BOGLÁRKA

Hogyan és miként fogalmazódott meg a HUNharcos szervezet ötlete, hogy szeretnétek ezzel foglalkozni, versenyt szervezni? Ez egy régi ötlet, aminek sok előzménye volt. Az alapötlet 2011-re tehető, amikor egy barátom átküldött egy videót a Spartan Race-ről, és egyből úgy éreztem, hogy ez nekem való, én ezzel szeretnék foglalkozni itt, Magyarországon. Be kell vallanom, közel áll hozzám ez a katonai, terepfutós vonal. Békéscsabai vagyok, az egyetemet Budapesten végeztem, két diplomát szereztem a Testnevelési Főiskolán, majd amikor visszaköltöztem Békéscsabára, ott először a várromhoz közel szerveztünk egy akadályfutó versenyt. Ezzel egy időben született a Fighters Run elnevezésű verseny, akikkel összefogva közösen dolgoztunk a lebonyolításon. Egy tőkeerős támogatónak köszönhetően már az első versenyre kilencszáz körüli nevezés érkezett. Ez 2012-ben volt. Később sajnos üzletileg nem tudtunk megegyezni, így külön utakon folytattuk. Ezután Szlovákiában részt vettem az első közép-európai Spartan Race versenyen, ahol tárgyaltam a szervezővel, hogy szeretném ezt a versenyt Magyarországra hozni. Ezt megelőzte egy egyéves kutatómunka, így 2013 tavaszán megrendeztük az első magyarországi Spartan Race-t az én vezetésemmel, majd a másodikat követően itt is szétváltak útjaink,

Fotó: Marton András

üzletileg nem tudtunk megállapodni. 2015-ben a Pilisben bonyolítottuk első versenyünket, akkor még HUNfoglás néven. Onnantól kezdve folyamatosan fejlődünk, idén már biztosan lesz három versenyünk.

Kiknek szólnak ezek a versenyek? Leles amatőröknek, esetleg profiknak?

Jelenleg még gyerekcipőben jár az akadályfutás a világon szinte mindenhol. Tervek vannak, itthon megalakult a Magyar Akadályfutó Sportszövetség, amely összefogni hivatott a versenyeket. Akadályfutásban van Európa-bajnokság és világ-bajnokság is, ahova a nemzeti szövetségeken keresztül kvalifikálhatják magukat a versenyzők. Még nincs profi szinten ez a sportág, ahhoz érzésem szerint még sok időnek el kell telnie. Ami még fontos, hogy a különböző akadályfutó szervezetek részéről megvan a szándék, hogy olimpiai versenyszám legyünk. Ha ez megvalósulna, akkor természetesen profeszionális keretek közt tudna működni az egész sportág. A Spartan Race néhány versenyén nagyon komoly pénzdíjakat kapnak a győztesek, de Magyarországon ez még messze nincs így. Fontosnak tartom, hogy mint minden sportban, itt is a gyerekektől kezdve építkezzünk.

Jelenleg amatőrök vesznek részt nálunk, akik nem nagyon tudnak különbséget tenni verseny és verseny közt, többnyire bulinak fogják fel, ahol készülés nélkül elindulnak, és jól érzik magukat. Mint mondtam, azon vagyunk, hogy profibbá tudjuk alakítani a miliót. Ezzel összecseng, hogy profi időmérési rendszert fogunk alkalmazni.

Milyen arányban vesznek részt férfiak és nők a versenyeken?

Azt kell mondanom, hogy körülbelül fele-fele arányban, illetve életkort tekintve is nagyon vegyes a résztvevőink összetétele, 16-17 éves kortól egészen az idősekig. Idővel szeretnénk majd külön gyerekeknek tartandó megmérettetést is.

Hányan vesztek részt a versenyek szervezésében és lebonyolításában?

A csapatunk 5-10 emberből áll jelenleg, de szükségünk van önkéntesekre, illetve az ideitől kezdve hivatalos, betanított versenybírókra. Fontos, hogy ők anyagi juttatásért fognak dolgozni. Eddig önkéntes diákok voltak a versenybírók is, ami azért volt gond, mert lehetőséget adott a csalásra, hiszen nem biztos, hogy elég erélyesek, hogy odaszóljanak egy felnőttnek, hogy rendben teljesítse az akadályt. Sok emberre

van szükség: akadály építésére, lebontására, versenyen ruhatárra, minden akadálnál személyzetre.

Hány versenyt rendeztek egy évben?

Idén három főversenyünk van tervben, ami biztos. Lesz egy speciális versenyünk, zsákban futás a Kékesre, ezenfelül lesznek az ország különböző pontjain városfoglalási futamok. Ezek mellett lesz egy újdonság, a HUNharcos várfoglalási futam, ami történelmi kapcsolattal is fog rendelkezni, felidézvén a magyar-török harcokat. Ezen felül van még két eseményünk, a Wellness Magazin nyári és őszi rendezvénye, ahol Spartan Heroes álnéven szereplünk. Ezekben óriási újítások lesznek, hiszen a cross-fit elemeit ötvözik az akadályfutással, így rövid távú, ugyanakkor látványos és intenzív versenyre kerül majd sor. Minden információ megtalálható a versenyekről a magazin Facebook-oldalán.

Milyen az ideális versenyhelyszín? Mennyire nehéz ezeket megtalálni?

Ezzel sokáig gondban voltunk, mert mindig megpróbáltunk egyedi helyszíneket keresni a versenyekre, például: Kassai Lajos íjászmester birtoka két évig volt versenyhelyszín, ami csodás környezetben, az ő akadályait felhasználva nagyon exkluzív környezetet biztosított, de sajnos idén már nem tudunk ott versenyt tartani. Voltunk Aggteleken, a cseppkőbarlangban, ahova szeretnénk még visszatérni. Úgy gondoljuk, hogy a jövőben már állandó helyeken szeretnénk a versenyeket megrendezni. Ilyen például a Domony-völgy, ahol jellegében katonai futam lesz, ahol strandról indulunk, így vizes akadály is nehezíti a pályát. Decemberben rendezzük a Mikulás-futamot, ami a Kékes sípályáin fog zajlani. Régóta szerettünk volna a Balaton partján is megjelenni, és úgy néz ki, hogy ez sikerülni fog idén, nagy valószínűséggel Tihany lesz a helyszín, szeptemberben. Alapvetően szinte bárhol meg lehet egy versenyt rendezni, akár síkon, akár dombos vidéken, a lényeg, hogy parkolási lehetőség, közmű biztosítva legyen.

Milyen felkészültség szükséges? Mindenféle edzettség nélkül is érdemes elindulnia annak, aki kedvet kap az akadályfutáshoz?

Nem mindegy, hogy elmész csak úgy, vagy folyamatosan edzésben vagy. Aki nem készül rá, az is teljesíteni tudja a távot, csak mondjuk másfél-két óra alatt, míg a felkészültebbek negyven perc alatt. Én ennek nem látom semmi értelmét, mert ez egy futóverseny akadályokkal. Sétálni mindenki tud. Az emelke-

dőkön való futáshoz komoly edzettség kell, de a síkon meg lefelé illik futni, illetve az összes akadályt teljesíteni. Van edzésterv, meg lehet keresni minket két edzőtársammal egyetemben, aki szeretne felkészülni, szívesen segítünk.

Említetted, hogy szeretnétek fejlődni, előrelépni. Milyen akadályokba ütköztetek? Anyagiakba, vagy van egyéb is?

Az anyagiak a legfontosabbak, de a kreativitás is nagyon fontos. Egy ilyen verseny nagyon magas költségekkel jár, aki nem lát bele, az el se hinné, hogy mennyibe kerül. Az anyagi hiányosságokat megpróbáljuk szakmaisággal pótolni.

Milyen segítségetek van az anyagiak előteremtésében? Esetleg önkormányzati vagy egyesületi?

Egyesületi szinten működünk, az ideitől jogosultak vagyunk egyszázalékos felajánlások fogadására, ami nagy segítség lesz. Aki nekünk ajánlja az adója egy százalékát, az valamilyen kedvezményt fog kapni, hogy milyen, azt még ki kell dolgoznunk. Folyamatosan keressük a partnereket, mert egy akadályfutó verseny nagyon jó megjelenési forma a reklámozásra. Egy-egy akadály alkalmas lehet promócióra, illetve a sok remek fotósunknak köszönhetően az ott készült képek mind elérhetőek lesznek a közösségi médiában és a honlapunkon. Alapvetően nem csak pénzre van szükségünk, az akadályépítésben nyújtott konkrét segítségeket is szívesen vesszük.

Milyen felületen tudjátok reklámozni magatokat, hol vagytok elérhetőek a közönség számára?

Alaphelyzetben a Facebook a fő megjelenési forma, emellett a weboldalunkat is sokan látogatják. Illetve most indul az akadályfutoedzes.hu portál, ahol edzésterveket lehet találni, és a kellékek megvásárlásában is segítséget nyújt. Volt már több tévés megjelenésünk is, de a fő platform továbbra is a közösségi média és a sajlághagyomány útján való terjedés.

Mi volt a legemlékezetesebb élmény, ami megmaradt benned, ami megerősít, hogy érdemes csinálni ezt az egészet?

Több is volt, de talán Kassai Lajos bemutatója, ami azon a két versenyen volt, amikor a birtokán szerepeltünk. A versenyzők egy olyan pluszt kaptak, amit nem mindennap láthatnak. Nagyon felemelő érzés volt, hogy fogadtott minket. A Kékesen szervezett versenyek is szép emlékeket hordoznak magukban, emellett a versenyzők elismerése is jólesik, akik értékelik a szaktudást, amit beleteszünk a verseny megszervezésébe.

Darabok, amiket érdemes megnézni

Fotó: Zolnai László

A budapesti egyetemista lét egyik nagy előnye, hogy az ember akár minden estére szervezhet magának kulturális programot. Szubjektív kalauzunk a fővárosi színházakban jelenleg repertoáron lévő darabokból szemezget.

KUPCSIK RÉKA

Dolgok, amikért érdemes élni

Az egyik tényező a darabok kiválasztásánál sokaknál az, hogy mely színészek játsszák. Egy egy személyes darabnál pedig – amilyen a *Dolgok...* is – e szempont súlya jócskán felértékelődik. Szerencsére Pokorny Lia az a színésznő, aki könnyedén elbírná ezt a terhet – gyakorlatilag mindenben csodálatos, amiben csak színpadra lép (pl. *Sok hűhó semmiért*, *Függöny fel!*, *Pillanatfelvétel*). A tavaly október-

ben bemutatott *Dolgok...* igen interaktív, nagyon vicces, ugyanakkor napokra elgondolkodtat, a téma ugyanis a depresszió és az öngyilkossági kísérlet – vajon az utóbbit megakadályozhatja egy lista a dolgokról, amikért érdemes élni? Egy másik példa kiváló egyszemélyes darabra az *Egy örült naplója* – Keresztes Tamás félelmetes átlényegülését és szinte összművészeti produkcióját nem érdemes kihagyni. Ha pedig a közönség bevonása van ínyünkre, a *Hajmeresztő* című krimi nekünk találták ki – még a gyilkos személyét is a közönség szabja meg estéről estére.

Száll a kakukk fészkére

A Belvárosi színházban mások mellett számos olyan darabot adnak, melyeket filmről is ismerhetünk (pl. *Várj, míg sötét lesz*, *A szív hídjai*, *Kétely*). Ilyenkor persze a történet már nem igazán tartogat meglepetést, de ez nem jelenti, hogy nem érdemes megnézni ezeket az előadásokat. Számomra például a *Száll a kakukk fészkére* attól volt különleges, hogy a két főszereplő (Péterfy Bori és Szabó Kimmel Tamás) mennyire elűt a filmbeli kollégájától (Louise Fletcher, Jack Nicholson) – és hogy mégis milyen hatásos, borzongató alakítást nyújtanak. A taps után, a színház épületén kívül a feszültség még jó ideig velünk marad. Egyébként természetesen máshol is találkozha-

tunk olyan darabokkal, melyeket már megfilmesítettek, például *Az ügynök halála* az Örkény Színházban látható Gálffi Lászlóval és igen ötletes díszlettel.

Istenek tanácsa

Nem mindennapi élmény testközelből figyelni a színészek munkáját. A Rózsavölgyi Szalonban éppen erre van lehetőségünk – a témák és a műfajok széles skálán mozognak, így mindenki választhat magának egy darabot, amivel kipróbálja ezt az érzést. Milyen kávézgatva vagy egy szendvicset majszolva „színházban lenni”? Milyen, ha a szereplő kabátja megsuhint, amint a székünk mellett halad el? Illetve milyen, ha folyton forgolódni kell egy pergő párbeszédet követve? Az *Istenek tanácsa* című darabban a Szalonhoz képest sok a szereplő – ebben egy szervdonációkról döntő, orvosokból és más illetékesekből álló testület egy nap, több felvonásos ülését lehet végigkövetni, ami szintén jócskán biztosít szellemi-érzelmi útravalót. Ugyanitt látható *Az utolsó óra*, Alföldi Róbert és Jordán Tamás jutalomjátéka, melyben Sigmund Freud életének végén vitázik egy fiatalabb, váratlanul beállító kollégájával.

Csoportterápia

A Madách Színház RAM Colosseumban tartott előadásainak

egyike ez a musical (pontosabban „mjuzikelmédi”). A színészek lelkesek, a dalok többsége jópofa, és még némi csavart is tartogat a történet, melyben szinte mindenki boldogabban megy haza, mint ahogy megérkezett – szerintem ez a nézőkre is igaz. Számomra például mindig élmény Polyák Lillát hallani, akinek a hangja és előadásmódja soha nem okoz csalódást. Könnyed kikapcsolódásnak mindenképp alkalmas. De ugyanitt látható Agatha Christie egyik legismertebb színdarabja, a *Váratlan vendég* is. Az óriási nézőtér ellenére a megszokott, bezártságban játszódó történet ugyanolyan intenzív, mintha bekuckózva olvasnánk azt. Nagy Sándor pedig kifejezetten jó alakítást nyújt a címszerepben.

A dzsungel könyve

Végül pedig azokat az előadásokat sem érdemes kihagyni felnőtt fejjel, amiket első ránézésre gyerekdarabnak tartunk – és még csak egy unokaöcs vagy kishúg sem kell hozzá „alibinek”. Akár láttuk annak idején tátott szájjal, ámulva, akár nem. Maugli, Dorothy (Óz, a csodák csodája), a Rádiós (A padlás) vagy *Mary Poppins* kalandjai tartogatnak huszonevésen is mondanivalót – és persze egy kellemes délutánt/estét is. És azt sem kell szégyellni, ha utána napokig dúdoljuk a betétdalokat.

Jegyvásárlás

Ha sokat járunk színházba, érdemes lehet utánajárni az egyes játszóhelyeken, van-e valamilyen törzsvásárlói kedvezmény vagy más lehetőség a hűséges nézők számára. Szintén jó húzás feliratkozni hírlevelekre – ezekben gyakran a premierekre és egyéb híreken kívül különböző akciókról is értesítenek a teátrumok. Ha pedig nem szeretnénk jó előre megtervezni a látogatásainkat, a Ma este színház! kínálatát érdemes átböngészni, ha egy nap csak úgy mehetnénkünk támad.

Szolgáltatások

A színházba járók tudják, hogy annak költsége nem a színházjegy árával egyenlő. Az utazási idő, a viszonylag hosszú játékidő (bár meglátásom szerint egyre terjednek az egyfelvonások) a tanulástól vehetnek el értékes órákat. A büfé árai jóval meghaladják a hallgatóbarátnak nevezhető szintet. A ruhatárért is fizetni kell a legtöbb – de nem mindegyik – helyen. Mindig kifoghatunk kellemetlen szomszédokat is a nézőtéren. Azonban minél többször megyünk, annál biztosabb kézzel választunk előadást, így arról kilépve legtöbbször úgy érezhetjük, megérte mindez. És valljuk be, később, munka és család mellett szinte biztos, hogy a költségeink csak nőni (például bébiszittert is kell fizetni az adott időre), a színházi esték pedig ritkulni fognak. Akkor jó lesz visszagondolni arra, mit hol és kivel (a színpadon, illetve az oldalunkon) láttunk.

Közvetítések

Amellett, hogy régi klasszikusokat, akár még fekete-fehérben felvett színházi előadásokat tűznek másorra a köztévében többé-kevésbé rendszeresen, főleg a Thália Színház friss, ma is repertoáron lévő darabjait is el lehet csípni különböző csatornákon. Ezen kívül nemcsak kis, hanem nagyképernyőn is lehet színházi felvételeket nézni, külföldieket is, például Shakespeare-darabokat a Globe Színházból, természetesen angolul. De az Uránia Nemzeti Filmszínházban még Csehov-előadást is találhatunk eredeti nyelven. A választék tehát bőséges – mindenki csemegézzen kedvére!

Filmvászonra került a Budapest Noir

A bűnt sokszor banális okból követik el

A népszerű Bűnös Budapest-ciklus írójával, **Kondor Vilmos-sal** beszélgettünk a Budapest Noir c. könyvének megfilmesítéséről, kritikákról, skandináv krimikről és természetesen a saját álmairól.

KISS ADRIENN

Gyerekkorától foglalkoztatja a történetalkotás? Mikor született meg az első cselekmény magja a fejében, miről szól?

Mint minden gyereket, engem is érdekelték a történetek, a mesék, és akkoriban, amikor kisgyerek voltam, nos, nem volt olyan sok olvasnivaló, viszont a családban maradt valahogy egy majdnem teljes sorozat Verne Gyula. Ezeket olvasván kinek ne jött volna meg a kedve történeteket írni? Kicsi voltam, amikor megtanultam olvasni, alig ötéves, és persze nem Vernével kezdtem, hanem Mórával és Benedek Elekkel, így az első történetemnek a főszereplője egy zöld törpe volt, de ennél többre, hála a jó istennek, nem emlékszem. Aztán abbahagytam, mert imádtam focizni, meg volt egy haverom, aki folyamatosan a motorját javította, segítenem kellett neki időről időre elrontani, meg azt se feledjük, hogy '68-ban tizennégy éves voltam, és iskola helyett, előtt és után is koncertekre jártam, már ahova beengedtek. A gyerekkorom nem az olvasásról, hanem a zenéről szólt. Az első érdemi történet jóval később született meg a fejemben.

Mit tanulna ma, ha előlről kezdené a felsőfokú tanulmányait? Még mindig a vegyészmérnöki szakma mellett tenné le a voksát, vagy már esetleg történésznek tanulna?

Történésznek semmiképpen sem, és maradnék az eredeti szakmám mellett, de mellette beiratkoznék az építészmérnöki karra is. Az építészet piszkosul érdekel, csak elég későn jöttem rá. Nem pótolhatja, de ott van a Lego Architecture szettem, amivel kiélhetem a modern építészeti iránti érdeklődésem és szenvedélyem.

Hogyan tervezi meg a krimik cselekményét, az ok-okozati összefüggéseket?

Rendszerint hátulról kezdem, azaz megvan az áldozat, és innen fejtem vissza a történetet, legalábbis a Budapest Noirt ekként írtam. Szerettem a gyilkosságot letudni az elején, nem különösebben érdekel, hogyan halt meg az áldozat, s voltaképpen sokkal jobban érdekel, miért ölték meg, mint az, hogy ki ölte meg. Az a különös, hogy amennyiben az ember a miértet keresi, hamarabb megtudja a választ a kérdésre, hogy ki volt az. Ami a legjobban érdekel, amiről ezek a regények szólnak, voltaképpen két ok-okozati összefüggéssor: az egyik az elkövetőé, hogy ő hogyan jutott el odáig, hogy öljön, a másik meg a nyomozóé, hogy ő hogyan találja meg a gyilkost. De ez mind csak vetítés: a bűnt a legtöbb esetben szánalmasan banális okból követik el szánalmasan banális elkövetők.

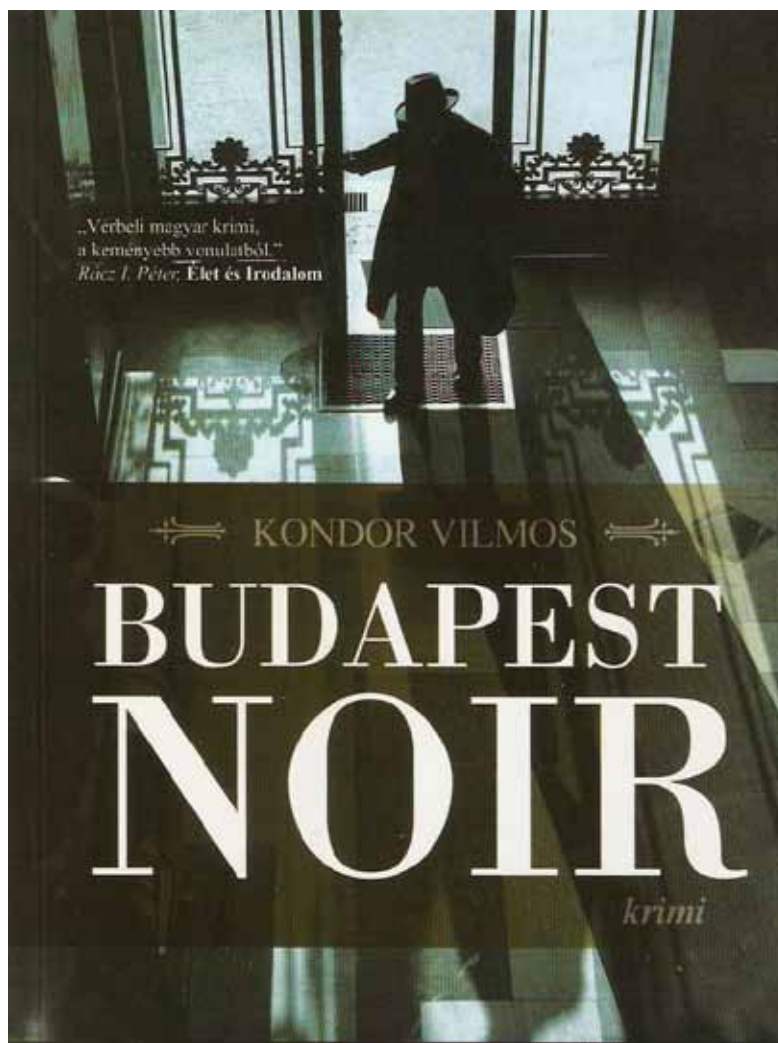
A karakterek jellemét, külsejét előzetesen megtervezi, vagy ez a regény írása közben alakul ki, formálódik?

Írás közben ritkán. Igyekszem úgy leülni, hogy mindenki a fejemben van, aki megjelenik a könyvben. Sok figura visszatérő, rájuk csak emlékezni kell(ene), mert néha bizony elfelejték ezt-azt, az újakat pedig úgy írom le, ahogy látom őket.

Ön szívesen dolgozna oknyomozó újságíróként, mint regényei főhőse, Gordon Zsigmond? Nem hiszem, nagyon macerás egy szakmának látszik, meg nem vagyok én olyan vagány gyerek, mint Gordon.

A most nagyon divatos skandináv krimik távolabb állnak Öntől, vagy szokott esetleg ilyeneket olvasni? Mi a véleménye ezekről? Vajon mitől népszerűek?

Számomra a skandináv krimi a Sjöwall-Wahlöö páros könyvei jelentették először, utána meg Henning Mankell regényei, és számomra ezek az etalonok. Kurt Wallander az egyik örök kedvencem Lew Archer mellett, így aztán obligát módon beleolvastam az új hullámba, de nem fogott meg. Csak tippem van, hogy mitől olyan népszerűek. A skandinávok úgy általában képesek feldolgozni a traumáikat, képesek érdemben foglalkozni azzal, amit gondnak és problémának tartanak, ellenében mondjuk a magyarok-

kal. Ráadásul ezek a krimik mind olyan társadalmi problémát boncolnak, nem egyszer borzasztóan atmoszférikus hangulatban, amik mindenkit érdekelnek, és sokkal egyszerűbb ezekről olvasni, mint érdemben foglalkozni velük.

Hogy viseli a negatív kritikát? Szokott olvasni véleményeket a regényeiről az interneten?

Hogyne olvasnám, érdekel, megtanultam a helyén kezelni őket, mert az a véleményem, hogy ezek jelentős része vajmi keveset jelent. Az emberek ritkán vesznek meg azért könyvet, mert az ÉS-ben, a Magyar Nemzetben, a HVG-ben, a Heti Válaszban vagy a Filatelista Lapjában olyan jókat írtak róla, hanem vagy azért, mert a kiadó rongyosra marketingeli a könyvet, vagy mert a kolléganője mondta, hogy ez mennyire tetszett neki. Ráadásul azért is kell eleve fenntartásokkal olvasni a legtöbb kritikát, írja azt blogger vagy éppen „profí” kritikus, mert a kritikájuk nem a könyvről szól, hanem jobb esetben a szerzőről, rosszabb esetben saját magukról. Ma Magyarországon csak négy szakértő van, aki ért a krimihez, és ők értelmes dolgokat írnak értelmesen, az idézőjeles profik azok, akik abból próbálnak megélni, hogy könyveket/filmeket/koncerteket kritizálnak. Gyakran éppen az az oka annak,

hogy sokan képtelenek egy könyvet élvezni/szeretni, mert mindent magukra húznak. Az olvasás halála nem az elektromos könyvkiadás, nem a kalózkodás, hanem a webkettő. Alig van ma már ember, aki képes lenne átadni magát egy történet húzásának, aki képes lenne belesüppedni egy szövegbe, egy sztoriba, egy világba – sokan azt nézik, hogy az olvasottak hogyan reflektálnak a saját tapasztalatukra, és azokat hogyan lehetne megosztani a világgal. Hagyni kellene, hogy az emberrel szemben a kávéházban odaüljön egy fura idegen, és így szóljon hozzá: „Képzelve csak, mi történt. Az egész felfordulás elkerülhető lett volna, ha azon a reggelen a Lajos nem balra, hanem jobbra fordul...” Én szeretem, ha mesélnek nekem (nem feltétlenül meséket), és azt konstatalem, hogy pont azon emberek egy része (növekvő része) nem szereti a történeteket úgy általában, akik olvassák őket.

A Budapest Noir c. könyvének megfilmesítése elnyerte a tetszését? Min változtatna esetleg?

Alapjában véve elégedett voltam és vagyok a filmmel. Jelenetek szintjére nem mennék le, de az biztos, hogy sokkal rugalmasabban lehetett volna állni a regényhez, sok felesleges fordulat és szál volt benne, amelyek a regényben jobban működtek.

Ugyanakkor a színészi játék, a jelmezek, a helyszínek – csak a legjobbat tudom ezekről mondani.

Ha választhatna, melyik korban és melyik országban élne?

Szívem szerint tíz évvel korábban születtem volna Londonban. Pont a világháború végén, hogy tinédzserként szerves része lehessen annak a zenei (és általános kreatív) forradalomnak, ami valamikor 1962 táján tört ki, és tartott majdnem tíz évig. Az is biztos, hogy le sem érettségiztem volna, annyit lógok koncerteken, meg a csajokkal, de micsoda tíz év lett volna az, micsoda tíz év!

A regényei kapcsán kinek a véleményére ad a legtöbbet?

A feleségemére. Vele rendszerint a regény témáját szoktam megbeszélni, hogy miről is szólna az új könyv. Ritkán ad tényleges tippeket vagy tanácsokat, s néha be sem kell fejeznem egy ötletet, már látom az arcán, hogy ez nem az igazi. Ekkor vagy erőlködöm még egy kicsit és elvetem (egy teljes sorozat került a kukába), vagy átdolgozom/gondolom, s a módosított sztori már tetszik neki. Az új regénynél is ő oszlatta el kételyeimet a tettes motivációit illetően. És persze a végén ő az első és legfontosabb olvasó, különösen a női alakokra érzékeny, Krisztina karaktere nagyon sokat köszönhet neki. Most kérdeztem meg tőle, ki a kedvence. Gordon.

Kondor Vilmos

Kondor Vilmos a Sorbonne-on végzett vegyészmérnök, aki jelenleg matematikát és fizikát tanít egy nyugat-magyarországi gimnáziumban. Meghonosította a történelmi bűnügyi regény műfaját hazánkban. Az író első, Budapest Noir c. regénye 2008-ban jelent meg, amelyet számtalan idegen nyelvre lefordítottak, és 2017 novemberétől a mozikban is látható, Kolovratnik Krisztiánnal a főszerepben. A történetben Gordon Zsigmond bűnügyi újságíró egy brutálisan meggyilkolt fiatal zsidó lány halála után nyomoz 1936 őszén. A Bűnös Budapest-ciklus ma már a hetedik részénél tart, az utolsó kötet Szélhámos Budapest címmel 2016-ban jelent meg, és hamarosan következik a folytatás, A korona ügynöke című regény.

Kirándulások a kanadai Nagy-tavaknál

Kanada nevét meghallva legtöb-
bünknek a juhar-
szirup, a jéghegy,
a grizzly medve
és a végte-
len, sötétzöld-
ben pompázó
fenyvesek képe
ugrik be. Ám
ettől sokkal több
élményt tartogat
a Föld második
legnagyobb
területű országa:
három hét is
kevés ahhoz,
hogy felfedezzük
a legszebb helye-
ket. Mi mégis
megkíséreltük ezt
pár éve, az érett-
ségi utáni nyarun-
kon.

KISS ANDRIENN

Késésben

Három hetes utazásunk megtervezését az indulás előtt négy hónappal kezdtük meg. Megvettük a repülőjegyeket, így viszonylag kedvező áron jutottunk hozzájuk. Ezen felül nem sok más költséggel kellett számolnunk, mert ismerősök-nél szálltunk meg, de persze az érettségre kapott anyagi támogatásokat félretettük költő-pénznek. Amikor elérkezett a nagy nap, izgatottan vágtunk neki a hosszú útnak. A repülőtéren jól elbeszélgettünk, és nem néztük az órát, így egyszer csak arra lettünk figyelmesek, hogy a hangosbe-mondóban minket szólítanak név szerint a repülőgéphez. Rohantunk, ahogy csak bírtunk, így éppen nem maradtunk le a Helsinkibe tartó járatról. A kalandok itt nem értek véget. A Torontoba induló gépre várva ugyan furcsa volt, hogy renge-teg ázsiai között várakozunk, de eleinte nem gyanakodtunk arra, hogy elnéztünk volna valamit. Nem is mi néztük el, időközben megváltoztatták, hogy melyik kapunál lesz a beszállás. Ismét versenyt futottunk az idővel a szülői járatról a kanadai felé, de végül hátradolhattunk ülésünk-

ben az úti célunk felé tartó gépen. A Finnair repül a legré-
gebbi és legkisebb repülőgépek-
kel a tengerentúlra, így a kilenc-
órás utazás alatt felváltva álltunk
a folyosón, mivel az előttünk
lévő ülés nyomta a térdünket,
holott egyikünk sem égimeszelő.
A látvány valamelyest kárpótolt:
Grönland felett, a sarkkörön
túl csodálatos kilátásban volt
részünk.

Az első benyomások, gasztrokalandok

A légkondicionált reptérről
kilépve a nagy páratartalom
volt az első meglepetés. Nyár
lévén végig kellemes, 25-30
fokos idő volt, de napokba telt,
mire hozzászoktunk a 80% feletti
páratartalomhoz. Ismerőseink
vártak minket, így az országba
történő belépési procedúrán
áthaladva a közel húsz ezer fős
Ontario állambeli kisváros,
Thorold felé vettük az irányt.
Az 1956-ban emigrált magyarok
viszonylag nagy közössége él itt
a mai napig, olyannyira, hogy
helyi magyar újság is kapható.
Az idősebbek és gyermekeik
tudnak magyarul, de a legfi-
atalabbak, vagyis az unokák
generációja már nem. A kanadai
életstílus sok mindenben
különbözik az itthon megszokottaktól:
az első szembetűnő dolog az, hogy
szélesebbek az utak, méreteseb-
bek az autók, és sokkal nagyobb-
bak a boltok, valamint az árukí-

Fotók: Marton András

átlagos árszínvonalat tekintve a
legtöbb termék alig kerül többbe,
mint itthon, így a nagy spórolás
felesleges volt. Mivel az
alkohol árusítása állami kézben
van, ezért ez az egyetlen, ami
drágább az itthon megszokott-
nál, de például az elektronikai
eszközök olcsóbbak. Ha már
gasztronómia, nem szabad
említés nélkül hagyni az isteni
steaket, amellyel vendég-
látóink kínáltak. Az adagok
is nagyobbak, mint az itthon

lenne leírni. Talán az itt használt
tej a titka? Ezt csak úgy deríthet-
jük ki, ha ismét útra kelünk, és
még párszor megkóstoljuk.

Vigyázat, élmény-lavina következik!

Az utazás előtt itthon elintéztük,
hogy a jogosítványunk
lefordításával egy nemzetközileg
elismerett dokumentumot
kapjunk, vagyis vezethessünk
Kanadában is. Mivel minden
családnak legalább két autója
van, így vendéglátóink kölcsön-
adták az egyiket, és kedvünkre
barangolhattunk a vidéken. Fürödtünk a kisebb tengerhez
hasonlatos méretű, 15 fokos
Ontario-tóban, és a Niagara-hoz
közel kirándultunk a gyönyörű
erdős, kanyonos vidéke-
ken. Kanadai ludakkal szinte
mindenhol találkozunk, de nem
árt velük óvatosságnak lenni, mert
harminc-negyvenfős csapatok-
ban legelésznek, és csak látszó-
lag békések, könnyen dühbe
gurulnak, ha megzavarják őket.
Az Ontario-tóban nemcsak
fürödtünk, hanem hajótú-
rán is részt vettünk. Ahol a
Niagara folyó beömlik, óriási
átmérőjű örvények keletkez-
nek, és nagyon gyors a sodrás:
a mérete hullámok miatt többször
is vizesek lettünk a kirándulás
alatt. Volt szerencsénk továbbá
a Niagara Falls-ban található
Casino Hotelben tölteni két
éjszakát egy, a vizesésre néző
szobában a huszonkettedik
emeleten. Ez a mai napig felejt-
hetetlen élményként él bennem.
Ezt a várost egyébként mini
Vegas-nak is hívják, mert az
igazi szórakozás, parti-hangu-
lat éjszaka kezdődik, és hason-
lóan csilli-villi minden, mint
az amerikai kontinens nyugati

partján található nagyvárosban.
Ellátogattunk a Canada's
Wonderland nevű, vidám-
parkhoz hasonló szórakoztató
központba is, aminek a felfede-
zésére egy teljes nap sem elég.
Itt próbáltam először egy 1,7 km
hosszú hullámvasutat, de mivel
rögtön egy nyolcvan méteres
szabadesés szakasszal indítottunk,
így aznap többet nem
ültem fel inkább semmire sem.
Viszont egy kislabdás célba dobó
játékkal embermagasságú, hatal-
mas plüss sárkányt nyertem,
amit a reptéri dolgozók kedves-
ségének köszönhetően ingyen
vihettem haza magammal, a
normál poggyásom mellett.
A Torontoi városnézésünk sem
volt eseménymentes: a több
mint 500 méter magas CN Tower
egyik túrájával ajándékoztak
meg ismerőseink, így egyszer
csak azon kaptam magam, hogy
350 méter magasan sétálok két
kötéllel biztosítva, és alattam
vannak a legmagasabb felhőkar-
colók is. Ez elsőre mindenkinek,
így nekem is, nagyon rémisztő
volt, de mivel a program nem
csupán tíz perc, így a végére
már kezdtük megszokni a magas
atmoszférát és látványt a torony
száz kilométeres körzetére
lenézve.

Visszavagyódás

Bár már eltelt négy év az utazá-
sunk óta, azóta is mindig vissza-
vagyunk Kanadába. Hiába töröm
a fejem, semmi negatívumot
nem tudok említeni, csak a sok
élmény és az emberek befogadó
hozzáállása, kedvessége jut
eszembe. Kanada egy olyan hely,
ahova bármikor elköltöznénk
habozás nélkül: adott minden,
amitől izgalmas, érdekes, de
mégis nyugodt az élet.

nál is. Tizenkét féle krumpli-
ból lehet válogatni, sokkal több
a mirelit áru, viszont mégis
tudatosabbak, és nem járnak
mindennap boltba, hanem előre
terveznek, és a tartós élelmisze-
reket egy hónapra előre megvá-
sárolják. Nem édes kenyeret
nagyon nehéz volt találni, a
buborékos ásványvíz fogalmát
pedig nem ismerik: abból nem
hogy tizenkettő, de ötféle sem
volt, és az a kevés is nagyon
drágának bizonyult. Viszont az

megszokott (a normál méretű
üditő a gyorséttermekben hét
deciliteres), és jellemzően többet
járnak étterembe. A kanadaiak
nagy mennyiségű juhar-szirup-
fogyasztása benne él a köztudat-
ban, és való igaz, hogy szeretik,
de azért nem csak ezzel esznek
mindent. És bár tagadják sokan,
de a száz dolláros valóban juhar-
szirup illatú. Az egyik legfino-
mabb kávét is itt kóstolhattuk
meg a Tim Hortonsban, aminek
sajátos, karakteres ízét nehéz

MŰHELY

Felelős kiadó:
Krisztián Dávid
Barabás Zoltán
Főszerkesztő: Szabó Zsolt

Rovatvezetők:
István Adrienn
BME körkép, bmekorkep@muhely.com

Fazekas Árnika
Kapun kívül, kapunkivul@muhely.com,

Kulcsár Dorottya
Közélet, kozelet@muhely.com

Balogh Kata Boglárka
Sport, sport@muhely.com

László Gábor
Magazin, magazin@muhely.com
Technika, technika@muhely.com)

Csizmadia Eszter
Publicisztika, publicisztika@muhely.com

Kép- és tördelőszerkesztő:
Koronczy Richárd

Az újság készítésében résztvettek:
Kalmár Dániel,
Pipis László, Varnyu Iván

Szerkesztőség:
1111 Bp., Műgyetem rkp. 3.
K. alagsor 80/a.
E-mail: info@muhely.com,

Hirdetésszervezés:
E-mail: info@muhely.com

Nyomda:
Lapcom Zrt.

Felelős vezető: Andreas Merz

Az újság megjelenik kéthetente
6500 példányban.

Ingyenes.
HU ISSN 1589-6668

Lapunkat rendszeresen szemlézi a megújult

www.observer.hu

NYEREMÉNYJÁTÉK

A helyes megfejtést beküldők között két jegyet sorsolunk ki a Szkéné Színház egy előadására. A megfejtéseket a muhelymegfejt@gmail.com e-mail címre várjuk február 19-ig.

Ω	Amper	Süti jelzője	Áram-erősség	Krisztus előtt	Oxigén	Tavaszi zöltség	Adó Bevallás röv.	Felhőszakadás	Volt	Britt	Spanyol festő	Kettős betű fordítva	Névelő	Ω
1.														M
Ω	2.	Észak	Sugár		Hal féle!				Angol tagadás				Olasz autójel	
3.			Kanna része!		Tenisz szövets.				Alfa				Úrán	
												United Nations Varsó lakója		
	Kenyeret vajaz			Gyógyszer gyár					Over all röv.				Energy	
				Csehov dráma					Továbbá				Lyuk kezdet!	
	Kansas		Iskola röviden				Hideg évszak				Híres utca			
			Rabság				Ág				Aram társaság			
	Zéró	Kevert víz!				Farmer márka				Ragasztó				
		Akta				Tanuló vezető				Település				
	Lett főváros				Kopasz				Szájban van				ABC eleje	
					Yes				Vízi emlős				Török rang	
	Nemes-fém					Liter		Trehány						
						Egyiptom jele		Tesla						
	E napon		Kör		Odébb nyom						Háromból kettő			
			Exa		Atto						Foszfor			
Ω	I							Szimpla ellentéte						Ω

február 26. 19.00

Fjodor Dosztojevszkij

Bűn és bűnhődés

a Forte Társulat és a Szkéné Színház közös előadása

A regényt fordította Görög Imre és G. Beke Margit.

A színpadi változatot írta Garai Judit és Horváth Csaba.

„A Bűn és bűnhődést lefegyverző visszafogottsága, keresetlen minimalizmusa az évad (megkockáztatom: az elmúlt évadok) kivételes, jelentékeny eseményei közé sorolja.” Jászay Tamás, Revizoronline

„Raszkolnyikov korunk embere, a hitelek elől menekülő fiatal férfi, aki a pénz átláthatatlan útvesztőjében vergődik. Szeretne kiszakadni a környezetéből, hogy a felsőbbrendű emberről alkotott elméle-

tét érvényesítse, amiért a gyilkosságtól sem riad vissza. A realitástól egyre távolodó tehetség álmok és víziók hatása alatt darabjaira zúzza az őt körülvevő világot, majd megpróbál újat építeni maga köré. Dosztojevszkij az emberi lélek végtelen mélységeibe ereszkedik. Az előadás ezt a belső világot szándékozik ábrázolni, a szereplők lélektani folyamatait és állapotait próbálja formába önteni a test és a szöveg képiségén keresztül.” Horváth Csaba, rendező

Dramaturg:

Garai Judit

Zene:

Ökrös Csaba

Jelmez:

Benedek Mari

Színpadkép:

Pallós Nelli

Fény:

Payer Ferenc

Produkciós vezető:

Számel Judit

Rendezőasszisztens:

Sólyom-Nagy Fanni

Rendező:

Horváth Csaba

Fotó: Dusa Gábor

Raszkolnyikov: Pallag Márton

Dunya; Polja: Mészöly Anna e.h. / Zsigmond Emőke

Anyá; Katyerina Ivanovna:

Földeáki Nóra

Marmeladov; Munkás; Százados:

Fehér László

Szonya: Ballér Bianka e.h. / Hay Anna

Porfirij; Munkás: Kádas József

Razumihin; Orvos: Nagy Norbert

Luzsin: Krisztik Csaba

Szvidrigaljev: Andrásy Máté

Amália Ivanovna; Nasztja:

Blaskó Borbála

Zamjotov; Pap; Achilles:

Horkay Barnabás

Mikolka; Lebezatnyikov; Házmester:

Hegymegi Máté

www.szkene.hu • 1111 Bp. Műgyetem rkp. 3. K épület 2. emelet

GONDOLATOK

Ebben a rovatunkban prózákat, verseket, egyéb irodalmi műveket, valamint szociográfiákat közlünk. Várjuk e tárgyban írásait a publicisztika@muhely.com e-mail címre, Gondolat jeligével.

CSIZMADIA ESZTER

Vallomás

Amikor először kóstoltam meg a zabkását, majdnem kiköptem. A háziasszony fehér porcelántálkában rakta elém a szürkésbarna, nyálkás krémet, benne a fűrészpör ízű darabkákkal.

– *English breakfast* – közölte arcán széles mosollyal, miközben mélyen kivágott ruhájában felém hajolt, majd miután megköszöntem, hátsóját lendületesen riszálva vonult a következő asztalhoz. Társaim vigyorogtak, egyik-másik rám kacsintott. A háziasszony korán megözvegyült, azóta a ház felső szintjét munkásszállóként működtette. Az épület a tengerpart egy kihalt szakaszán helyezkedett el, közel s távol nem látszott más ház, még rendes utat sem építettek arrafelé, földúton lehetett csak megközelíteni a kikötő felől. Az ablakon kinézve szürke világ tárult az ott lakók szeme elé: szürke ég tükröződött a tengeren, szürke volt a homok a parton, és szürke volt a zabkása is, amit a megtermett férfiak villámgyorsan a szájukba kanalaztak. Engem kivéve. Jókora darab vagyok magam is, húsz év kemény munkája formálta domborodó izmaimat, sokat és jó étvággal eszem, nem nagyon válogatok. Ezt a förmedvényt azonban sehogy sem bírtam leerőltetni a torkomon.

Az első kanál után felálltam, és odamentem a háziasszonyhoz. – *Nincs valami más?* – kérdeztem tőle tört angolsággal. – *Nem ízlik?* – kérdezte sajnálkozó mosollyal. – *Menjen csak be a konyhába, a lányom készíti a reggelit, kérjen tőle valami finomat. Mondja meg, hogy én küldtem* – kacsintott, miközben játékosan megérintette a karomat.

Így aztán a konyha felé vettem az irányt. Bekopogtam a tejüveg ajtón, de nem érkezett válasz. Odabent bömbölt a rádió, a lány nyilván nem hallott semmit, így aztán lenyomtam a kilincset, és beléptem a helyiségbe. A konyhában meleg, pára és zabkása émelyítő szaga fogadott, előttem pedig egy kipirult arcú, fiatal nő hatalmas fazékban kavargatta az újabb adagot, fejét ütemesen ingatva a zene ritmusára. Pár másodperc múlva aztán észrevettem, ekkor fél kezével lejjebb csavarta a hangerőt, csak ezután szólalt meg.

– *Segíthetek?* – kérdezte az anyjához hasonló akcentussal. – *Igen, szeretnék valami más ételt kérni, ha lehet* – feleltem kissé feszengve. – *Nem ízlik a kása?* – kérdezte elkerekedett szemekkel. Nagyon fiatal és nagyon szép volt.

– *Jaj, nem, nem erről van szó* – hadartam. – *Csupán, ööö, éhes maradtam* – feleltem –, *és arra gondoltam, ennék még valamit, ha nem jelent problémát.*

– *Ó, értem* – válaszolt a lány kissé megnyugodva. – *Hát, én mindig csak zabkását csinálok reggelire, ebédre és vacsorára pedig meleg ételt, de azok még nincsenek kész. Szóval ebből kaphatsz még, ha szeretnél.*

– *Remek* – bólogattam vigyorogva, közben magamban azt tervezgettem, hogyan fogom diszkréten eltüntetni ezt az újabb porciót. A lány szélesen mosolygott, miközben megkavarta még kétszer a masszát, majd a merőkanálával jókora adagot placcsantott egy, még az előzőnél is hatalmasabb tálba.

– *Egy ilyen erős férfinak kell az energia* – kacsintott, majd a kása tetejére mézet csorgatott és fahéjat szórt, a tálát egy tálcára rakta, a kanállal, szalvétával és egy kancsó tejszínnel együtt. Visszakacsintottam és előreléptem, hogy átvegyem a tálcat, de a nő ekkor azt mondta:

– *Itt is megeheted ám, a konyhában. Én is most fogok reggelizni, csatlakozhatnál hozzám.*

Bambán helyeseltam, ő pedig vidáman letette a tálcat a helyiség végében álló asztalra, majd magának is kimert egy adag ételt, és mind a ketten letelepedtünk. Az édeskés szag felkavarta a gyomromat, de azért hősiesen nekiláttam. A lány elégedetten nézte, ahogy kanalanként eltüntettem a gusztustalan krémet, amely a rápakolt nyalánságoktól csak még émelyítőbbé vált, közben ő is jóízűen falatozott. A tálam sehogy sem akart kiürülni, s miközben öklendezni lett volna kedvem, kedvesen mosolyogva beszélgettem asztaltársammal, dicsértem az ételt, majd őt magát is, mondtam, milyen ritka manapság, hogy egy ilyen gyönyörű teremtes még főzni is tud. A lány elpirult és vihogott, azt felelte, én vagyok a legkedvesebb férfi, aki valaha is megszállt náluk. Miután befejeztük, felkísértem a szobájába, hogy megmutassa apjáról, a megboldogult tengerésztől készült fényképét, amelyet egy nyakék belsejében tartott, közben mesélt az öreg utolsó útjáról, én pedig együttérzően bólogattam, és a karját cirógattam. Aznap éjjel megcsaltam a feleségemet. Egy évvel ezelőtt még nem tettem volna meg. Akkor még szerettem a nőt, akinek tizenkét évvel ezelőtt örök hűséget esküdtem, senki és semmi nem vehetett volna rá, hogy megszegjem ezt a fogadalmat. Rengeteget dolgoztam,

hajóácsként a világ összes tengerét és több száz kikötőt megjártam már, minden évben hónapokat töltöttem hajókon vagy kikötővárosok rideg munkásszállóiban, poloskákkal és a higiéniai hírből sem ismerő férfiakkal összeczárva csak azért, hogy neki mindene meglegyen. Ez idő alatt az összes csábításnak ellenálltam, inkább nélkülöztem az ölelést akármeddig, minthogy olyan nőt tartsak a karjaimban, aki nem az én feleségem. Ő azonban nem viszonozta hűségemet. Először csak nevettem a pletykákon, amik a városban terjengtek róla, rosszindulatú rágalomnak gondoltam azokat. A sarki kocsmában elhallgattak, ha beléptem, amikor pedig rendeltam a pultnál, a kocsmáros kerülte a tekintetemet. Később, egy összefüvetelen a barátom félrehívott, hogy közölje: távollétemben a feleségem egy ismeretlen férfival jár-kel, aki az én házamban hál, onnan megy el reggelente, és oda tér vissza esténként. Otthon aztán körbeszimatoltam, benéztem az ágy alá, a szekrénybe és az ágyunkba, nyomok után kutatva. A szemetesben egy arcszesz kiürült flakóját találtam, feleségem párnáján pedig rövid, fekete hajszálat (ő szőke, én barna vagyok). Kérdőre vontam az asszonyt, aki először tagadott, majd megtört. Azt mondta, ritkán hívtam fel, őt megörjítette a magány, már hónapok óta nem volt férfival, és arra gondolt, biztos azért nem keresem, mert más nővel múlatom az időt. A többit még talán megbocsájtottam volna, de ez az aljas vád mellbe vágott. Még ő kételkedett bennem?! Ezután rideg voltam hozzá, nem érintettem meg, és csak pár szót beszélünk olykor. Amikor ismét eljöttem, kikísért ugyan a buszhoz, de ügyet sem vettem rá, búcsúcsókot sem kapott.

Másnap reggel nem mentem le a többiekkel az ebédlőbe. Sokat dolgoztunk előző nap, a testem igényelte a táplálékot, de a zabkásának már a gondolatától okádni tudtam volna, ezért úgy döntöttem, inkább kibírom ebédig üres gyomorral. Az előző éjszaka miatt némi bűntudattal ébredtem, ezért megpróbáltam felhívni a feleségemet, de a telefon foglaltat jelzett. Ingerültség lett úrrá rajtam, ahogy megnyomtam a mobilomon a piros gombot.

– *Biztos megint azzal a másikkal van* – dühöngtem, majd elindultam lefelé. A többi munkás már befejezte a reggelit, egymás után sorjáztunk ki a kapun. Ahogy ráléptem a földútra, és egy utolsó pillantást vettem a házra, azonnal észrevettem a lányt, aki bánatos szemekkel nézett utánam a konyha ablakából.

Este bekopogtam a szobájába. – *Miért nem jöttél be hozzám reggel?*

– kérdezte vádlón, amikor végre ajtót nyitott.

– *Elaludtam* – feleltem bűnbánó arccal. – *Nem volt időm reggelizni.*

A lány arca megennyhült.

– *Szegénykém* – sajnálkozott – *biztos nagyon éhes voltál.*

– *Bizony* – bólogattam, és örültem, hogy kivételesen nem kell hazudnom neki.

Amaz körém fonta vékony karjait, és megcsókolt, majd beljebb tessékelt, és kulcsra zárta az ajtót.

– *Holnap olyan finomat főzök neked, hogy még a tányért is kinyalod utána*

– suttogta, mikor kimásztam az ágyából. Szorongva gondoltam a másnapi megpróbáltatásra, miközben saját fekhelyemhez osontam a sötét házban.

Attól fogva a konyhában reggeliztem a lánnyal, aki minden egyes alkalommal új, cifrábnál cifrább zabkásokkal lepett meg. Nem tudom, honnan szerzett késő ősszel friss epret, de az egyik alkalommal a massa tetejét piros gyümölcs és tejszínhab borította. Készített csokoládésat, vaníliásat, almás-fahéjasat, különleges lekvárokat hajtott fel nekem, juharszirupot locsolt a krémre, rózsavizet kevert bele, egyszer még gyöngycukorkát is rakott rá. Egyik verzió gusztustalanabb volt, mint a másik, öklendezni akartam, hányni és kimosni a számat vízzel, ehelyett ámuló arccal méltattam szakácstudományát, a konyha tündérének neveztem, és persze minden éjjel vele háltam. A feleségem továbbra sem vette fel a telefont.

Két hét telt el így, mire a háziasszonynak szemet szúrt a dolog. Amilyen szélesen mosolygott rám addig, olyan komoran és gyanakvoán nézett utánam, amikor az egyik alkalommal a szeme láttára hagytam el a konyhát. Aznap este hiába kopogtam a lány szobájának ajtaján, nem nyertem bebocsájtást. Másnap reggel az anyja végig engem figyelt, nem mentem hát be a párás helyiségbe, némán ettem a kását a többiekkel az étkezőben. Onnantól inkább nem jártam le reggelente, éhesen dolgoztam délig, majd később a vacsorához szelt kenyérből zsebre vágtam néhányat, és munka előtt azokat rágsáltam fent, az ágyamon.

A megbízásom három hétre szólt, így nemsokára az utolsó estémet töltöttem a szálláson. Vacsora közben a háziasszony még a szokásosnál is sötétebb tekintettel méregetett. A lány szobájához vezető lépcső aljánál állt egy fotel, oda ült le az anyja étkezés után, és egész éjjel tüntetően olvasott, amikor hajnalban szólított a szükség, még mindig láttam a folyosóra beszűrődő fényt.

Az utolsó héten már nem kerestem a feleségemet, az utazás napján se hívtam fel. Mikor a busz kora reggel megállt, senki sem várt rám a parkolóban, egyedül

mentem haza. A házba belépve szúrós szag fogadott. Köszöntem, de nem érkezett válasz, a konyhából azonban csörömpölés hallatszott. Odasiettem. Feleségem épp egy csomó üvegcserepet próbált felszedni a padlóról, mellette a tűzhelyen, egy fazékban állt a bűz forrása, a hatalmas adag, odakozmált zabkása.

– *Édesem!* – kiáltott fel az asszony, amikor meglátott. – *Végre hazajöttél!* – örvendezett, és a cserepeket kikerülve odafutott hozzám, hogy megöleljen. Viszonoztam a gesztust, és magamban kezdtem megnyugodni. Talán nem tette meg ismét, talán belátta, hogy hibázott, és rájött, hogy még mindig engem szeret.

– *Úgy vártalak* – suttogta. – *Látod, még angol reggelit is készítettem, hátha már ahhoz vagy hozzászokva.* Percekig álltunk összefonódva, boldogan simogatva és becézgetve egymást. Mikor elhúzódott, segítettem neki összeszedni a cserepeket. Együtt guggoltunk a padlón, a nap besütött a konyha ablakán, megvilágította feleségem arcát, megcsillant aranyhaján és a nyakláncán. Egy szempillantás alatt lefagyott arcomról a mosoly. – *Az honnan van?* – kérdeztem az ékszerre mutatva.

– *Apu hozta nekem a múltkor a névnapomra* – felelte ő, alig egy pillanatnyi habozás után.

De nekem ennyi is elég volt. Ismertem őt, minden apró rezdülését és hangsúlyát, tudtam, hogy hazudik. Jeges nyugalommal ereszkedtem le a székre, várva, hogy feltálalja a reggelit. Mikor leült mellém, közelebb húzódtam hozzá, és szabad kezemmel átkaroltam a vállát. Ő alig észrevehető megkönnyebbüléssel mosolygott rám, mire én belemerítettem a kanalat a kásába, majd feleségem ajkához toltam. Ő kuncogott és szájába vette a falatot.

– *Ízlik a főztöd?* – kérdeztem mézesmázosan, mire bólintott. Újabb adagot púpoztam a kanálra, és azt is a szájához emeltem. Amikor ajkai és foga segítségével leügyeskedte a falatot az evőeszköztől, hirtelen megnyomtam a kanalat, egészen a garatig, mire ő köhögni és öklendezni kezdett. Amíg könnyes szemmel kapkodott levegő után, fél kezemmel megragadtam a tarkóját, és újabb kanálnyi pépet nyomtam a szájába, le a torkáig. Ő megpróbált felállni, de nem engedtem, egyre toltam lefelé a kanalat, amíg fuldoklott, egészen a végéig.

Nem én okoztam a feleségem halálát. Saját magát ölte meg, amikor beengedett egy másik férfit a házunkba, a szívébe és az ágyába, a közös, a hitvesi ágyunkba. Én legalábbis azóta tekintem magam özvegynek. Hát ez történt a feleségemmel, bíró úr, kérem.